

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Postavení daňových výnosů statutárního města Ostravy
v celkových příjmech
Position of Tax Revenues in Total Revenues of the Statutory City of Ostrava

Student: Bc. Gabriela Laňková

Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. Jan Široký, CSc.

Ostrava 2011

Místopřísežné prohlášení:

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně na základě uvedené literatury a pod vedením svého vedoucího práce. Přílohy č. 1, 2 byly převzaty a zdroje jsou uvedeny v seznamu literatury.

V Ostravě dne 27.4.2011

Gabriela Laňková

Obsah

1 Úvod	1
2 Vymezení veřejného sektoru v České republice	3
2.1 Členění veřejného sektoru dle kritéria potřeb	4
2.2 Veřejná správa.....	6
2.3 Právní základ organizace veřejné správy	7
2.4 Územní samospráva – obec	7
2.4.1 Hospodaření obcí.....	8
2.4.2 Působnost obce	9
2.4.3 Orgány obce	9
2.5 Veřejné finance	13
2.5.1 Pohled na veřejné finance	14
2.5.2 Teorie veřejné volby.....	16
2.5.3 Veřejné rozpočty	17
3 Úloha daní ve struktuře rozpočtu statutárního města Ostrava.....	24
3.1 Rozpočet města	25
3.2 Daňové příjmy	27
3.2.1 Svěřené daně	28
3.2.2 Sdílené daně	29
3.2.3 Poplatky.....	33
3.3 Nedaňové příjmy	35
3.4 Kapitálové příjmy.....	36
3.5 Přijaté transfery	36
3.6 Výdaje	38
3.7 Saldo.....	40
4 Vliv daňových změn na hospodaření statutárního města Ostrava.....	41
4.1 Vývoj daňových příjmů.....	42
4.1.1 Vývoj sdílených daní.....	44
4.1.2 Poplatky.....	48
4.1.3 Vývoj svěřených daní.....	51
4.2 Shrnutí kapitoly	53
5 Závěr.....	54
Seznam použitých pramenů a literatury	56
Seznam zkratk	58
Seznam tabulek	59
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce.....	60
Seznam příloh.....	61

1 Úvod

Daň z přidané hodnoty, daň spotřební, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z nemovitostí, darovací daň a mnohé jiné daně provází člověka v každodenním životě. Stát a obec na jedné straně od občanů peníze vybírá, na druhé straně však také přerozděluje. Díky vybraným daním se dostávají do rozpočtu nejen státního, ale také územního, finanční prostředky, které slouží k tomu, aby byly uspokojeny potřeby občanů prostřednictvím veřejných statků a služeb. Jde například o zajištění územní dopravní obslužnosti na daném území, ale také o péči a rozvoj veřejného prostranství, dále o zajištění vzdělání, zdravotní péče, kulturu, sport a mnohé jiné.

Tato diplomová práce si klade za cíl srovnání daňových výnosů v celkových příjmech za období 2005 – 2009 v rámci rozpočtu statutárního města Ostravy. Práce je rozdělená na část teoretickou a praktickou.

Teoretická část popisuje obecně veřejný sektor České republiky, podrobněji pak obce a jejich orgány. Charakterizuje veřejné rozpočty, proces sestavování a schvalování rozpočtu, jeho plnění a kontrolu. Zabývá se také tříděním operací v rámci příjmové i výdajové stránky rozpočtu.

Praktická část je zaměřena na úlohu daní v rozpočtu města. Jsou analyzovány daňové příjmy rozpočtu v celkových příjmech města. Práce je orientována především na daně svěřené, sdílené a poplatky. Dále je věnována také ostatním příjmům rozpočtu obce a to nedaňovým, kapitálovým příjmům a přijatým transferům. V závěru této části práce jsou sledovány výdaje rozpočtu města a to jak běžné, tak kapitálové.

Poslední kapitola mé diplomové práce je zaměřena na daňové změny ve sledovaném období let 2005-2009. Cílem bylo posoudit, zda tyto změny mají vliv na daňové příjmy města.

V práci jsou použity metody deskripce, analýzy a komparace v čase. Práce se nezabývá srovnáním s jinými městy či se zahraničím.

Největším zdrojem informací se staly přehledy pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků za roky 2005 - 2009, příslušné daňové zákony a vyhlášky.

2 Vymezení veřejného sektoru v České republice

Národní hospodářství představuje ekonomiku země. Je tvořeno soustavou subjektů, jež se vytvořily za účelem produkce statků, které uspokojují potřeby lidí a vzájemnými vztahy mezi nimi. Z makroekonomického hlediska národní hospodářství zahrnuje tři sektory (3-sektorový model). Prvním z nich jsou domácnosti, dalším jsou firmy a posledním z nich je sektor vládní. Těmito třemi sektory se prolíná sektor občanský, jehož součástí jsou neziskové organizace.

Veřejný sektor vznikl reakcí na problémy neboli selhání trhu, tržního mechanismu a tržního sektoru. Trh selhává ve třech základních oblastech, a to:

- v oblasti efektivnosti (vznik monopolů, externalit),
- v oblasti stability (např. nezaměstnanost, vysoká míra inflace),
- v oblasti spravedlnosti.

Posláním veřejného sektoru je řešit tato selhání anebo ještě lépe jim předcházet. Proto je ve vyspělých moderních ekonomikách uplatňován tzv. smíšený model ekonomiky. Ten je charakterizován různými formami vlastnictví. Pak tam, kde selhává jeden, nastupuje druhý a naopak.

Veřejný sektor je charakterizován šesti základními rysy:

- jedná se o sektor netržní,
- má neziskový charakter, hlavním cílem tedy není zisk, ale uspokojování potřeb při respektování hospodárnosti a účelnosti,
- je financován z veřejných financí = veřejných zdrojů, a to buď na centrální úrovni (státní rozpočet) nebo na decentralizované úrovni (rozpočty regionů, krajů, obcí),
- je řízen a spravován veřejnou správou. Ta se dělí na státní správu a na samosprávu,
- ve veřejném sektoru se rozhoduje veřejnou volbou. Jedná se o kolektivní rozhodování,

- podléhá veřejné kontrole, občané mají právo kontrolovat buď přímo nebo prostřednictvím svých zvolených zástupců.¹

2.1 Členění veřejného sektoru dle kritéria potřeb

Cílem veřejného sektoru je produkce užitku resp. užitné hodnoty, která uspokojuje potřeby lidí. Veřejný sektor se dělí do šesti bloků.

Prvním blokem je blok odvětví společenských potřeb. Zde patří veřejná správa, justice a armáda. Tento celek zajišťuje potřeby kolektivních, celospolečenských a celostátních služeb, které jsou spojeny s tzv. tradičními funkcemi státu, to jest funkcí organizovaného chodu společnosti, ochrannou a obrannou. Specifické pro tyto potřeby je, že je jedinec pocítuje až tehdy, dostane-li se do ohrožení svých zájmů. Jinak je považuje za zbytečné. Statky a služby produkové tímto blokem, mají jednoznačně charakter veřejných statků. Mají rozhodující podíl na veřejných výdajích.

Druhým blokem je blok odvětví rozvoje člověka; zde se řadí školství, kultura, tělesná kultura, zdravotnictví, sociální služby. Toto odvětví uspokojuje potřeby týkající se systematického vzdělání, uchování a kultivace zdraví a ochrany těch členů společnosti, kteří si nemohou sami – vlastními silami zachovat přiměřenou životní úroveň. Poskytované statky a služby mají povahu smíšených statků a služeb. To znamená, že jsou financovány a poskytovány převážující částí státem (do výše, kterou garantuje stát), menší části pak občanským sektorem (nadacemi, neziskovými organizacemi). Určitá část se také realizuje i soukromě a to v závislosti na příjmových možnostech obyvatelstva.

Třetím blokem v pořadí je blok odvětví poznání a informací, kam spadá věda a výzkum, informační systémy a masmédia (televize, rozhlas, tisk). Tato odvětví uspokojují potřeby poznávání, využívání poznatků, shromažďování a uchovávání informací, dále uspokojuje potřeby veřejnosti informovat o současných událostech. Služby tohoto charakteru zajišťují zejména nevládní veřejnoprávní organizace jako

---

¹ TETŘEVOVÁ, L. *Veřejný a podnikatelský sektor*, s. 71.

jsou například Česká televize, Český rozhlas, veřejné vysoké školy². Ty jsou řízeny příslušnými zákony a legislativními normami, financovány jsou formou koncesionářských poplatků, veřejných příspěvků, cenových dotací (např. vstupné do divadel, muzeí, poplatky za vypůjčení knih,...).

Čtvrtý blok je blok odvětví technické infrastruktury. Zde patří energetika, vodní a odpadní hospodářství, dopravní infrastruktura a spoje. Jelikož se tento blok vyznačuje dlouhodobou návratností vynaložených investic, což je pro soukromý sektor neatraktivní, vstupuje do tohoto bloku stát a to formou regulace cen, poplatků, tarifů, podporou financování vybraných investic a legislativní úpravou. Převážná část nákladů na technickou infrastrukturu je hrazena jejími uživateli.

Předposledním blokem je blok odvětví privátních statků, do něhož se řadí zemědělství, lesnictví, bydlení a ostatní privátní statky. Toto odvětví stojí na pomezí veřejného a soukromého sektoru. Stát sem vstupuje formou regulace cen (nájemné), formou dotací (na zemědělské produkty), stanovením legislativních norem, vybíráním pokut a sankcí za porušování těchto norem. Jelikož je tento blok potřeb pro člověka důležitý, ale finančně náročný, realizuje se prostřednictvím veřejného sektoru (převážně územní samospráva), ale také občanského sektoru (nadace, charity a místní podnikatelské subjekty, které jsou zainteresovány na sociálním rozvoji území, kde podnikají).

Posledním blokem je blok existenčních jistot. Do tohoto bloku spadá sociální zabezpečení a pracovní příležitosti. Statky jsou poskytovány buď ziskovým sektorem za tržní cenu nebo veřejným sektorem za částečnou úhradu. Je spojen se sociální funkcí státu. Veřejný sektor v oblasti pracovních míst buď sám zajišťuje pracovní místa nebo intervenuje do soukromého sektoru, aby zvýšil nabídku pracovních míst (formou veřejných zakázek).³

---

² HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*, s. 10 – 11.

³ HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*, s.13.

2.2 Veřejná správa

Definovat veřejnou správu je poměrně složitou záležitostí. Je to důsledkem její mnohotvárnosti a růzností správních činností. Nejobecněji můžeme napsat, že veřejná správa je správa veřejných záležitostí vykonávaných subjekty veřejné správy a jejich orgány. Veřejné záležitosti jsou záležitosti, které jsou obecně prospěšné pro celou společnost a při jejich uskutečňování se uplatňuje moc, která autoritativně rozhoduje o zákonem přiznaných právech a povinnostech subjektů - tzv. veřejná moc. Veřejná správa jako systém se dělí na státní správu a ostatní veřejnou správu. Ostatní veřejná správa zahrnuje veřejnou samosprávu (územní samosprávu a zájmovou samosprávu) a zbytkovou veřejnou správu (jedná se o instituce se specifickým postavením. Tyto systémy se navzájem prolínají, doplňují. Základní právo na samosprávu je zaručeno Ústavou České republiky a dalšími zákony.

Hlavním představitelem veřejné správy je stát. Veřejná správa vykonávána státem a jeho orgány se nazývá státní správa vykonávána přímo. Za subjekt státní správy se považuje stát, který je představován organizačními složkami státu, správními úřady.

Subjektem státní správy mohou být také veřejnoprávní korporace, na něž byl zákonem přenesen výkon státní správy. Pak vykonávají státní správu nepřímo (například obce, kraje – přenesená působnost). Vztah mezi státní správou a samosprávou je charakterizován tím, že státní správa v zákonem uvedených případech dozoruje činnost samosprávy. Pak veřejná moc, která je prováděna prostřednictvím samosprávných subjektů, je decentralizovanou státní mocí.

Veřejnoprávní korporace se člení podle obsahu výkonu činnosti a organizační struktury na územní, zájmové a věcné:

- Územní veřejnoprávní korporace je určující vymezené území obce či kraje.
- Zájmové souvisí s výkonem nějakého povolání (např. komory).
- Věcné veřejnoprávní korporace souvisí s vlastnictvím k určité věci (např. zájmová sdružení obcí).

Ostatní veřejná správa se považuje za zbytkovou oblast veřejné správy, kterou vykonávají částečně samosprávné a nesamosprávné instituce při plnění veřejných úkolů.

2.3 Právní základ organizace veřejné správy

Organizace veřejné správy je regulována právními normami. Nejvyšší právní sílu má Ústava a ústavní zákony. Je zde upraveno postavení veřejné správy, její kompetence a postavení fyzických a právnických osob, vůči nimž je veřejná správa vykonávána. Ostatní právní předpisy jsou odvozeny od Ústavy a ústavních zákonů, jsou jim tedy i podřízeny. Ústava určuje, co má být zákonem dále upraveno.

Zákon však není jedinou formou úpravy veřejné správy. Subjektům veřejné správy je přiznána pravomoc vydávat další právní předpisy. Ministerstva, jiné ústřední správní úřady, orgány územní samosprávy vydávají právní předpisy na základě zákona, v jeho mezích, a jsou-li k tomu zákonem výslovně zmocněny. Na lokální úrovni vydávají nařízení na základě zákonného zmocnění a v jeho mezích obce a kraje. Územní samosprávné celky mohou přijímat v rámci své samostatné působnosti obecně závazné vyhlášky, v rámci přenesené působnosti nařízení.

2.4 Územní samospráva – obec

Obec je základní typ jednotky územní samosprávy. Za splnění určitých podmínek může být obec prohlášena za městys⁴, město⁵ nebo statutární město⁶. Ostrava je statutárním městem od roku 1989⁷. Zvláštní postavení má Hlavní město Praha.

Obec má postavení právnické osoby, to znamená, že v právních vztazích vystupuje svým jménem a na vlastní odpovědnost. Je veřejnoprávní korporací, která má právo vlastnit majetek a s tímto majetkem hospodařit. Obec je definována jako územní společenství občanů, které má právo na samosprávu. Je vždy součástí vyššího územního celku – kraje. Činnost obce se řídí zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Základem každé obce jsou její občané, které mají ve správním území obce trvalý pobyt, nebo splňují další

---

⁴ Je historický typ obcí stojících mezi městem a vsí.

⁵ Městem je obec, která má nejméně 3 tis. obyvatel.

⁶ Jsou města vyjmenovaná v zákoně, člení se na části či obvody a to dle statutu města.

⁷ <http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostrava/op/edit/ostrava/o-meste/historie-mesta-ostravy>

zákonem stanovené podmínky. Občanství obce může vzniknout nejdříve narozením a zaniká smrtí. Každý občan má své práva, ale také povinnosti. Území obce tvoří jedno či více katastrálních území. Obce se mohou slučovat, připojovat či od sebe oddělovat a to jen k počátku kalendářního roku. Návrh se předává příslušnému krajskému úřadu.

2.4.1 Hospodaření obcí

Obec hospodaří samostatně. Má právo majetek získávat, užívat a nakládat s ním jako právnická osoba. Jelikož se jedná o veřejný majetek, existují při hospodaření s ním určitá omezení a podmínky, které upravuje právní řád. Základním posláním hospodaření s majetkem obcí je uspokojování potřeb občanů nikoliv ziskovost, která je základním cílem právnických osob. Obce hospodaří dle rozpočtu, který schvaluje zastupitelstvo obce vždy pro příslušný kalendářní rok. Rozpočet je součástí soustavy veřejných rozpočtů.

Při správě majetku má obec povinnost využívat jej hospodárně a účelně. Obec musí pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, vést jej řádně v evidenci. Stát neručí za závazky obce. Obec si nesmí vzít úvěr, který přesáhne 150 % vlastního rozpočtu minulého roku. Nakládání s nemovitým majetkem obce podléhá určitým podmínkám. Jestliže se rozhodne obec nemovitý majetek prodat, směnit, darovat, pronajmout či poskytnout jako výpůjčku, musí tento záměr zveřejnit nejmeně po dobu 15 dnů vyvěšením na úřední desku obecního úřadu. A to proto, aby se případní zájemci mohli vyjádřit a předložit včas své nabídky. Hospodaření obce je vždy přezkoumáváno za uplynulý kalendářní rok. Obec požádá buď příslušný krajský úřad nebo zadá přezkoumání auditorovi. Náklady s tímto spojené nese obec ze svých rozpočtových prostředků. Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření projedná zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku. V případě zjištěných nedostatků přijme opatření o nápravě.

2.4.2 Působnost obce

Působnost nebo-li pravomoc je charakterizována jako okruh svěřených úkolů. Působnost v obci je rozdělena na samostatnou a přenesenou.

V samostatné působnosti může obec rozhodovat v oblastech veřejné správy. Ať už jde o zajišťování veřejných statků a služeb pro své občany nebo hospodaření s finančními prostředky dle schváleného rozpočtu. V rámci samostatné působnosti vytváří podmínky pro rozvoj území obce, rozvoj podnikání a tím také vytváření pracovních míst. Při výkonu samostatné působnosti se řídí zákony a právními předpisy. V rámci této působnosti vydává obec obecně závazné vyhlášky, které musí být v souladu se zákony. Sestavování rozpočtu, rozpočtových opatření, zřizování, ale také rušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, rozhodování o spolupráci obce s jinými obcemi či soukromým sektorem a mnohé jiné je také v samostatné působnosti obce.

Přenesená působnost znamená delegování výkonu státní správy státem na orgány obce. Podle míry přenesení se pak obce dělí na:

- obce,
- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností, zajišťují záležitosti obce, které stanoví zvláštní zákon v základním rozsahu pro svůj správní obvod vymezený vyhláškou.

2.4.3 Orgány obce

Orgány obce jsou zákonem stanovené orgány. Mezi ně patří zastupitelstvo obce, rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce.

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo rozhoduje ve věcech samosprávy. Tvoří ho členové zastupitelstva zvolení ve všeobecných, rovných a přímých volbách tajným hlasováním. Počet členů zastupitelstva se odvíjí od počtu obyvatel k 1.1. roku voleb (viz tabulka č. 1).

Tabulka č. 1

Počet členů zastupitelstva a varianty pro volbu rady obce

Počet obyvatel (k 1.1 roku voleb)	počet členů	rada
do 500	5 až 15	fakultativně
nad 500 do 3 000	7 až 15	fakultativně
nad 3 000 do 10 000	11 až 25	fakultativně
nad 10 000 do 50 000	15 až 35	obligatorně
nad 50 000 do 150 000	25 až 45	obligatorně
nad 150 000	5 až 55	obligatorně

Zdroj: Hrozinková, E., Novotný, V. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 25

Zastupitelstvo se schází dle potřeby, nejméně však 1 x za 3 měsíce. Zasedání se konají v územním obvodu obce a jsou veřejná. To znamená, že může být přítomen každý občan obce starší 18 let. Ten se může vyjadřovat k projednávaným záležitostem a to v souladu s jednacím řádem buď písemně či ústně. Zastupitelstvo obce je schopné se usnášet za účasti nadpoloviční většiny svých členů. K platnosti usnesení, rozhodnutí nebo volby je třeba nadpoloviční většiny všech jeho členů.

Rada

Výkonným orgánem v samostatné působnosti obce je rada. Ze své činnosti je odpovědná zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon. Rada je tvořena starostou, místostarostou a dalšími členy rady. Počet je vždy lichý a činí nejméně 5 a nejvíce 11 členů.

Celkový počet nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva. Rada obce se nevolí v obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů. Rada se schází dle potřeby. Schůze jsou neveřejné, a to pro její menší formálnost přípravy a samotného průběhu schůze. Rada je schopna se usnášet za přítomnosti nadpoloviční většiny všech jejích členů. K platnosti usnesení nebo rozhodnutí je třeba nadpoloviční většiny všech jejích členů. Ze své schůze rada pořizuje zápis.

Starosta

Je dalším orgánem obce. Zastupuje obec navenek a je přitom vázán nejen rozhodnutími zastupitelstva obce, ale i rozhodnutími rady obce. Je volen zastupitelstvem obce. Ze své funkce je zastupitelstvu zodpovědný. Má pravomoci jako každý člen zastupitelstva a nato i jiné dle zákona o obcích.

Obecní úřad

Je reprezentován starostou, místostarostou, tajemníkem obecního úřadu a zaměstnanci obce. V čele tohoto úřadu je starosta. Roli zaměstnavatele plní tajemník příslušného obecního úřadu. Rada obce může zřídit dle potřeby úřadu odbory a jednotlivá oddělení nebo je možné zřídit jen samostatná oddělení. Obecní úřad plní úkoly uložené zastupitelstvem obce nebo radou obce, pomáhá zřízeným výborům a komisím s jejich činností. Není samostatným subjektem práva, a nemůže tedy nabývat práva a povinnosti, je orgánem obce, za který může jednat.

Dle zvláštního zákona jsou rozlišovány také obce s pověřeným obecním úřadem a obecní úřady obce s rozšířenou působností. Pověřený obecní úřad vedle přenesené působnosti vykonává další přenesenou působnost, a to v rozsahu svěřeném mu zvláštními zákony. Obecní úřad, který vedle přenesené působnosti a vedle přenesené působnosti stanovené pro pověřený obecní úřad, vykonává další přenesenou působnost v rozsahu stanoveném zvláštními zákony, se nazývá obecní úřad s rozšířenou působností.

Tajemník

Tajemník obce je součástí obecního úřadu, není samostatným orgánem obce. Funkce tajemníka se zřizuje vždy v obci s pověřeným obecním úřadem a v obci s rozšířenou působností. V ostatních obcích se tato funkce může, ale nemusí zřídit. Je jmenován a odvoláván starostou obce po předchozím souhlasu ředitele krajského úřadu. Bez tohoto souhlasu je jmenování i odvolání neplatné. Tajemník je odpovědný za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti starostovi. V oblasti pracovněprávních vztahů stanoví platy všem zaměstnancům, plní úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele. Dle zákona o úřednících územních samosprávných celků je vedoucím úřadu. Mimo jiné vydává spisový řád, skartační řád, pracovní řád a další vnitřní směrnice obecního úřadu.

Zvláštní orgány obce

Jsou zřizovány na základě zvláštního zákona. Tyto orgány zřizuje starosta a to pro výkon přenesené působnosti. Starosta také jmenuje a odvolává jejich členy. Zvláštním orgánem obce mohou být komise, například k projednávání přestupků. Jejich složení bývá tříčlenné.

Obce s rozšířenou působností zřizují jako zvláštní orgán komisi pro sociálně-právní ochranu dětí. Tato komise je složena z odborníků jako psychologů, pedagogů, zdravotnických pracovníků aj. a také ze členů zastupitelstva obce. Rada obce má oprávnění zřídit k ochraně před povodněmi povodňovou komisi, jinak tuto činnost zajišťuje rada obce.

Mezi další orgány obce spadá i obecní policie. Tu zřizuje zastupitelstvo obce a to obecně závaznou vyhláškou. Hlavním cílem tohoto orgánu obce je zabezpečení místních záležitostí v oblasti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Zřídí-li obec obecní policii nebo zruší-li ji, musí tuto skutečnost oznámit příslušnému ministerstvu písemně a to do 15 dnů od přijetí takového rozhodnutí. Při plnění úkolů obecní policie úzce spolupracuje s Policií ČR. Obecní policii řídí starosta, není-li pověřen zastupitelstvem jiný člen.

Výbory

Orgánem zastupitelstva jsou také výbory, ty jsou zřizovány dle potřeby. Pouze finanční a kontrolní výbor musí být zřízen vždy. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky. Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce.

Zastupitelstvo zřizuje výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Jestliže podle posledního sčítání lidu žije v obci nejméně 10 % občanů, kteří se hlásí k jiné než české národnosti, je povinno zastupitelstvo obce zřídit výbor pro národnostní menšiny. Výbory vzniklé v obci jsou odpovědné ze své činnosti zastupitelstvu, jejich počet je vždy lichý. Schází se dle potřeby.

Rada obce může zřídit také své iniciativní a poradní orgány komise. Ta se usnáší většinou hlasů všech svých členů. Ze své činnosti je odpovědná radě obce.

2.5 Veřejné finance

Ekonomika je postavena na vzájemných vztazích jednotlivců a firem. Většina těchto ekonomických vztahů je spojena s pohybem peněz. Peněžní vztahy mezi jednotlivými ekonomickými subjekty se označují jako finance. Typickými rysy financí v tržním prostředí je živelnost a dobrovolnost. Živelnost se vyznačuje svobodným rozhodnutím subjektů, dobrovolností můžeme nazvat fakt, že zúčastněné strany považují danou aktivitu za výhodnou. Tyto dva rysy jsou typické nejen pro finance podnikové, ale také pro finance domácností. Pro finance veřejné⁸ jsou typické odlišné rysy. Vztahy tedy nejsou živelné, ale podléhají určitému finančnímu plánu, který nabývá podobu zákona. Typické pro veřejné finance je nenávratnost, neekvivalence, nedobrovolnost.

Princip nenávratnosti znamená, že plátcí (daně) nevzniká žádný právní nárok na její vrácení či poskytnutí protislužby. Stát peníze vybrané na daních použije na hrazení veřejných výdajů, z nich má většina občanů užitek. V posledních letech stát rozdělí více, než vybral, což ukazují trvalé deficity rozpočtu. Druhým principem je

---

⁸ Veřejné finance – peněžní vztahy, kterých se účastní stát.

princip neekvivalence. Ten vyjadřuje situaci, že zaplatí-li jeden subjekt na daních více než jiný subjekt, neopravňuje ho to k tomu, aby čerpal více služeb hrazených z veřejných zdrojů. Třetím principem je princip nedobrovolnosti. Žádný racionálně se chovající subjekt by neplatil dobrovolně daně. Ty jsou charakterizovány jako povinné platby plynoucí do veřejných rozpočtů.

2.5.1 Pohled na veřejné finance

Existují dva pohledy na veřejné finance. Prvním z nich je normativní pohled, druhý je pozitivní pohled.

Normativní pohled

Normativní pohled⁹ vychází z nutnosti existence veřejného sektoru. Tento přístup se opírá o poznatky teorie tržního selhání. Z této teorie pak vyvozuje základní fiskální funkce. Každá z těchto funkcí (alokační, stabilizační, redistribuční) vysvětluje různé názory na existenci veřejných financí. Cílem alokační funkce (vlády) je dosažení lepší efektivity rozmístění zdrojů v případech, kdy přirozeně optimální rozmístění tržními mechanismy selhává. Týká se to především poskytování veřejných statků, při výskytu externalit, při existenci nedokonalé konkurence či asymetrických informací. Stát se pokouší zvýšit efektivnost jak na straně výdajové (například dotováním produkce veřejných statků), tak na straně příjmové (například vhodnou daňovou politikou při výskytu negativních externalit). Funkce redistribuční má za úkol snižovat nerovnoměrnosti rozdělení důchodů a bohatství ve společnosti. Lze ji realizovat jak na straně výdajové (například formou transferových plateb), tak na straně příjmové (například progresivním daňovým systémem). Funkce stabilizační zmírňuje výkyvy ekonomické aktivity způsobené

---

⁹ Hlavním představitelem je Richard A. Musgrave.

hospodářským cyklem.¹⁰ V případě, že se ekonomika nachází v recesi, vláda se snaží oživit ji fiskální expanzí, hrozí-li přehřátí, zchladí ji fiskální restrikcí.

Spektrum poskytovaných veřejných statků a služeb se stále rozšiřuje. Od zajištění obrany a bezpečnosti občanů a jejich majetku, financování chodu justice přes zdravotnické služby, školství až k financování vědy. Problém pak vyvstává při prosazování požadavku na vyrovnanost státního finančního hospodaření. Adam Smith zastával názor, že stát může aktivity v rámci této funkce financovat jen tehdy, dokáže-li si k tomu opatřit dostatek zdrojů. Rozpočtový deficit, vznikající při uplatnění expanzivní fiskální politiky se však jeví jako přijatelná cena za řešení závažnějších makroekonomických problémů (především nezaměstnanosti). Fiskální nerovnováha projevující se trvalými rozpočtovými deficity a růstem veřejného dluhu, se postupně stává zcela běžným rysem státního finančního hospodaření. Normativní ekonomie tedy posuzuje vhodnost dané politiky, míru splněných požadavků na ni kladených a jejích cílů, oceňuje různé důsledky přijatých opatření. Normativní ekonomie = ekonomie blahobytu – welfare economics.

Pozitivní pohled

Pozitivní pohled na veřejné finance vychází z poznání teorie veřejné volby. Tato teorie se staví kriticky k vládním zásahům obecně, fiskální oblast nevyjímaje. Základní námitky vůči státním zásahům lze seřadit následovně:

- principiální popírání důvodů státních zásahů (typické pro rakouskou ekonomickou školu). Ekonomický systém je regulován trhem, stabilizační zásahy nejsou nutné,
- pochybnosti o existenci kritéria opravňujícího státní zásahy do ekonomiky,
- pochybnosti o síle, vůli a schopnosti politiků ušlechtilé zásahy prosadit (teorie byrokracie),
- pochybnosti o logice kolektivní volby,
- pochybnosti o schopnosti státních institucí realizovat správnou a účinnou hospodářskou politiku.

---

¹⁰ Vyjadřuje kolísání ekonomické aktivity okolo dlouhodobého trendu. Kolísání je nejčastěji měřeno pomocí hrubého domácího produktu. Každá ekonomika prochází všemi částmi cyklu. Celý hospodářský cyklus zpravidla trvá 8-12 let a poté se opakuje.

Teorie vládních selhání poukazuje na fakt, že selhává nejen trh, ale i stát a jeho instituce. Státní zásahy do ekonomiky ve snaze odstranit tržní selhání nemusí být vždy dostatečně účinné, jindy sice účinné jsou, ale vytvářejí nové zdroje neefektivnosti a nespravedlnosti. Pro pozitivní ekonomii je typická analýza následků vládní politiky a příčiny zavedení vládních programů. Dle Wiliama A. Niskanena¹¹ důvody vládních selhání mají paradoxně stejné kořeny jako selhání tržní. Jsou to tedy nedokonalé a nedostatečné informace, nejasně vymezená vlastnická práva, existence monopolů a externalit.

2.5.2 *Teorie veřejné volby*

Tato teorie vychází z širšího proudu pozitivního ekonomického myšlení. Dle Buchana¹² se zabývá oblastmi, které jsou charakterizovány jako:

- Ekonomická teorie politiky, tzn. aplikace ekonomických metod při analýze politických rozhodovacích procesů. V této teorii je poukázáno na fakt, že lidé, kteří v politice rozhodují, jsou ovlivňováni nejen rozhodnutím směřujícím ke společenskému prospěchu, ale také motivy individuálního a skupinového zájmu. Vlastním zájmem jsou motivováni nejen politici, ale také voliči.
- Konstituční ekonomie, tj. analýza významu a fungování politických institucí s vlivem na rozhodování v hospodářské politice. Zde je poukazováno na fakt, že tradiční normativní přístup opomíjí vliv institucí na rozhodování v dané oblasti.
- Formalizace postupů kolektivního rozhodování – v případě rozhodování v oblasti veřejných financí jde zpravidla vždy o kolektivní volbu.

Konkrétní výsledek rozhodovacího procesu týkající se oblasti veřejných financí se často liší od poznatků ekonomické teorie. Tento proces je ovlivněn existujícími institucemi a skupinovými zájmy.¹³

---

¹¹ Viliam A. Niskanen - významný současný americký ekonom, šéf skupiny ekonomických poradců prezidenta Reagana.

¹² James Buchanan - americký ekonom, jeden z nejvýznamnějších teoretiků v oblasti veřejných financí, jeden z otců teorie veřejné volby.

¹³ DVORÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*, s. 16.

2.5.3 Veřejné rozpočty

Veřejné rozpočty se v České republice řídí zákonem č. 218/2000Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Tato právní norma mimo jiné upravuje problematiku střednědobého výhledu státního rozpočtu, problematiku státního rozpočtu a státního závěrečného účtu. Dále se zabývá oblastí příjmů a výdajů státního rozpočtu, státními finančními aktivy a pasivy, aj. Územní rozpočty řeší zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, tzv. „malá rozpočtová pravidla“. Tento zákon se věnuje příjmům a výdajům, ostatním peněžním operacím, tvorbou a použitím fondů v obcích a krajích. Další právní normou upravující rozdělení finančních prostředků respektive rozdělení daňových výnosů mezi ústřední rozpočet a územní rozpočet je zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Státní fondy jsou v ČR zřízeny řadou zákonů např. Pozemkový fond zákonem č. 569/1991 Sb. Oblast hospodaření obcí a krajů upravuje zákon o obcích a zákon o krajích (viz výše). Kontrole v oblasti rozpočtové kázně se věnuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Podzákonnými normami v oblasti veřejných rozpočtů jsou vyhlášky upravující činnosti spojené s veřejnými financemi.

Rozpočtová soustava je nedílnou součástí finančního makrosystému. Je soustavou veřejných rozpočtů a institucí, které zabezpečují tvorbu, rozdělování, užití a kontrolu finančních toků probíhajících v rámci této soustavy (viz tabulka č. 2).

Tabulka č. 2

Schéma rozpočtové soustavy

Veřejné rozpočty	centralizované (státní rozpočet)
	decentralizované - měst a obcí - vyšších stupňů
Mimorozpočtové fondy	centralizované (SFŽP)
	decentralizované
Ostatní peněžní fondy	úvěrové
	pojistné
	ostatní soukromé

Zdroj: vlastní zpracování

Soustava veřejných rozpočtů se dále člení podle jednotlivých vládních úrovní a to na nadnárodní rozpočty jako např. rozpočet OSN, NATO, EU, dále na státní rozpočet, ostatní ústřední rozpočty, rozpočty územní samosprávy a rozpočty veřejnoprávních neziskových organizací a veřejných podniků. Struktura rozpočtové soustavy se odvíjí jednak od organizační struktury státu, od územního členění státu, a dále pak od uplatňovaných základních funkcí státu.

Veřejný rozpočet slouží k financování veřejných statků, tedy k plnění úkolů příslušné vládní úrovně. Je možno pohlížet na něj jako na peněžní fond, bilanci, finanční plán či nástroj řízení a veřejné politiky. V pojetí veřejného rozpočtu jako peněžního fondu představuje veřejný rozpočet objem finančních prostředků v rozpočtu v rámci daného rozpočtového období. Z pohledu veřejného rozpočtu jako bilance, představuje rozpočet bilance příjmů a výdajů. Ty se dále dělí na běžné a kapitálové. Pokud jsou příjmy rovny výdajům, pak se jedná o rozpočet vyrovnaný (což je však prakticky nemožné). Základní prioritou každé rozpočtové politiky je dlouhodobě vyrovnaný rozpočet. Jestliže jsou příjmy větší než výdaje, pak je to rozpočet přebytkový. Ten je charakteristický pro období růstu ekonomiky. V případě přebytkového rozpočtu, jsou zpravidla „přebytky“ převedeny do rezerv, či použity k financování investičních projektů. Nastane-li však situace, kdy příjmy jsou menší než výdaje, pak tento rozpočet je schodkový. Tato situace nastává zpravidla v období ekonomického útlumu.

V rámci rozpočtového období však dochází ke střídání těchto situací. Je to způsobeno především časovým nesouladem příjmů a výdajů. Běžný rozpočet se skládá z příjmů a výdajů pravidelných, každoročně se opakujících. Je tvořen mandatorními výdaji, proto by měl být dlouhodobě přebytkový. Na rozdíl od kapitálového rozpočtu, který připouští možnost deficitu a řešení tohoto deficitu prostřednictvím návratných zdrojů např. úvěru. Kapitálový rozpočet bilancuje jednorázové příjmy a výdaje.

Veřejný rozpočet plní také úlohu finančního plánu. Na úrovni státu má podobu zákona, na úrovni obcí a krajů má podobu usnesení zastupitelstva. Jde o plánování očekávaných příjmů a výdajů do příslušného rozpočtu. Veřejný rozpočet je také nástrojem řízení rozpočtové a fiskální politiky. Na centrální úrovni

je nástrojem k plnění vládní politiky, na územní úrovni je nástrojem realizace rozvoje dané obce či kraje.

Při sestavování veřejného rozpočtu je zapotřebí dodržovat rozpočtové zásady. Ty slouží k tomu, aby rozpočet byl kvalitní a reálný. Mezi rozpočtové zásady patří:

- každoroční sestavování a schvalování rozpočtu. Rozpočet je tedy schvalován na jeden kalendářní rok, mohou být použity pouze prostředky obsažené v tomto rozpočtu,
- sestavovat ho reálně a pravdivě, tzn. vycházet ze skutečných, ověřených informací, reálně sestavený rozpočet ukazuje na hospodářský vývoj ekonomiky a s tím spojený rozvoj soukromého sektoru,
- opatrnost při stanovování očekávaných rozpočtových příjmů, ze kterých mají být kryty rozpočtové výdaje, měl by být dlouhodobě vyrovnaný, úplný a jednotný, efektivní, účelný a hospodárný,
- publicita je další rozpočtovou zásadou, je zapotřebí informovat veřejnost o samotné přípravě, schválení a plnění rozpočtu.

Třídění peněžních operací v rámci veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů stanovuje rozpočtová skladba. Je upravena podzákonnou normou – vyhláškou Ministerstva financí. Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z několika hledisek.

Prvním hlediskem je hledisko odpovědnostní. Dle tohoto hlediska se třídí příjmy a výdaje podle kapitol. Základní jednotkou třídění je kapitola. Například Kapitola 301 – Kancelář prezidenta republiky, Kapitola 302 – Poslanecká sněmovna Parlamentu. Celkem je 42 kapitol. Druhá a třetí číslice v čísle kapitoly určuje první dvojčíslí účelového znaku u dotací poskytnutých z rezortních kapitol.

Druhé hledisko, jak napovídá název, třídí příjmy a výdaje podle druhů. Do plnění rozpočtu se zahrnují jen příjmy, které byly uskutečněny v daném kalendářním roce, do výdajů jen skutečné čerpání finančních prostředků. Základní jednotkou třídění je rozpočtová třída (například 2111 – Příjmy z poskytování služeb a výrobků, 5031 – Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti) – viz tabulka č. 3.

Tabulka č. 3

Druhové třídění rozpočtové skladby-položky

Položka	
1	Daňové příjmy
2	Nedaňové příjmy
3	Kapitálové příjmy
4	Přijaté transfery
5	Běžné výdaje
6	Kapitálové výdaje
8	Financování

Zdroj: SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008- vlastní zpracování*

Odvětvové hledisko třídí příjmy a výdaje dle odvětví národního hospodářství. Výdaje třídí všechny, příjmy jen nedaňové a kapitálové příjmy obcí, krajů. Základními jednotkami jsou oddíly, pododdíly, paragrafy a skupiny viz tabulka č. 4.

Tabulka č. 4

Odvětvové třídění - paragrafy

Skupina	Odvětví
1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3	Služby pro obyvatelstvo
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti
5	Bezpečnost státu a právní ochrana
6	Všeobecná veřejná správa a služby

Zdroj: SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008 – vlastní zpracování*

Například paragraf 2211 – Dálnice zahrnuje činnosti spojené se správou údržbou, opravami, technickou obnovou a výstavbou dálnic a jejich částí. V paragrafu 2221 – Provoz veřejné silniční dopravy se sledují dotace veřejné silniční dopravě (meziměstské i městské) či jejich přímé provozování. Patří zde i dotace k zabezpečení územní dopravní obslužnosti a cenové dotace.

Posledním hlediskem třídění je hledisko konsolidační. Základní jednotkou je tzn. záznamová jednotka – viz tabulka č. 5.

Tabulka č. 5

Konsolidační třídění – záznamové jednotky

ZJ	
023	Transfery přijaté z území jiného okresu
024	Transfery přijaté z jiného okresu
025	Splátky půjčených prostředků přijatých z území jiného okresu
026	Transfery poskytnuté na území jiného okresu
027	Půjčené prostředky poskytnuté na území jiného okresu
028	Transfery přijaté z území jiného kraje
029	Splátky půjčených prostředků přijaté z území jiného kraje
035	Transfery poskytnuté na území jiného kraje
036	Půjčené prostředky poskytnuté na území jiného kraje

Zdroj: SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008 – vlastní zpracování*

Rozpočtový proces můžeme označit jako určitý druh řízení skládající z těchto fází:

- příprava rozpočtové prognózy,
- návrhu, projednání, schválení rozpočtu,
- plnění rozpočtu,
- sestavení platebního kalendáře,
- úpravy rozpočtu prostřednictvím rozpočtového opatření,
- kontrola plnění rozpočtu,
- závěrečný účet.

Lze konstatovat, že rozpočtový proces trvá přes tři roky. Začíná přípravou rozpočtové prognózy, která se v České republice sestavuje na období 2 let bezprostředně následujících po roce, na který se sestavuje státní rozpočet.

Nejvýše stojí státní rozpočet. Je nástrojem realizace vládní politiky a fiskální politiky. S jeho využitím je naplňováno programové prohlášení vlády. Je nejdůležitějším veřejným rozpočtem v ekonomice, neboť soustřeďuje největší část příjmů a výdajů. Má podobu zákona a jsou na něj napojeny ostatní veřejné rozpočty. Prostřednictvím státního rozpočtu je ovlivňován vývoj ekonomiky a velikost, struktura a vývoj veřejného sektoru. Státní rozpočet se člení na část příjmovou a výdajovou. Každá tato část se dále člení na kapitoly. Správcem kapitoly je zpravidla ministr, který je odpovědný za plnění státního rozpočtu.

Územní rozpočet je decentralizovaný peněžní fond, je bilancí ÚSC, rozpočtovým plánem schváleným zastupitelstvem, nástrojem regionální politiky. Patří zde rozpočty obcí, krajů, Hlavního města Prahy, rozpočty dobrovolných svazků obcí a rozpočty příspěvkových organizací obcí a krajů. Tyto rozpočty se řídí zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.¹⁴

Oblast kontroly a auditu v oblasti rozpočtového hospodaření (dle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů) má na starosti Ministerstvo financí, územní finanční orgány, správci kapitol a krajské úřady.¹⁵ Z tohoto zákona mimo jiné vyplývá zásada: „kdo řídí, má nástroje pro získání potřebných informací, výstupů z kontroly“. Hlavním cílem zákona je prověřovat dodržování právních předpisů a opatření, zajištění ochrany veřejných prostředků proti rizikům, zajištění informovanosti vedoucího orgánu veřejné správy o nakládání s veřejnými prostředky. Zákon o finanční kontrole deklaruje finanční kontrolu jako systém veřejnoprávní kontroly, systém finanční kontroly podle mezinárodních smluv, vnitřní kontrolní systém. Veřejnoprávní kontrola je proces, který ověřuje všechny fáze operace, při nichž jsou používány veřejné prostředky poskytovatele. Rozlišujeme veřejnoprávní kontrolu předběžnou, průběžnou a následnou (viz tabulka č. 6). Zvláštním institutem je veřejnoprávní kontrola na místě.

Tabulka č. 6

Druhy veřejnoprávní kontroly

Kontrola	Okamžik provedení kontroly
předběžná	před rozhodnutím orgánu veřejné správy o poskytnutí veřejných prostředků
průběžná	v průběhu použití veřejných prostředků
následná	po použití veřejných prostředků, po vyúčtování operace

Zdroj: SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008 – vlastní zpracování*

¹⁴ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika je vázána mezinárodními smlouvami, proto musí být finančním orgánům mezinárodních organizací umožněn výkon finanční kontroly nebo poskytnuta spolupráce při jejím výkonu.

Za fungování vnitřního kontrolního systému odpovídá vedoucí orgán veřejné správy, který je povinen nastavit systém řídicí kontroly, stanovit odpovědnost za provádění jednotlivých fází, definovat oběh dokladů, schválit plán činnosti vnitřního auditu a předkládat Ministerstvu financí roční zprávy o realizovaných finančních kontrolách. Vnitřní kontrolní systém se skládá z řídicí kontroly a interního auditu. Řídicí kontroly provádějí pověření vedoucí zaměstnanci, kteří mají příslušné pravomoce a odpovědnosti nakládat s veřejnými prostředky. Řídicí kontrola je zajišťována ve třech fázích – předběžná, průběžná, řídicí. Předběžná řídicí kontrola probíhá ve dvou krocích. První krok nastává před učiněním právního úkonu orgánu veřejné správy, kterým vzniká nárok na veřejný příjem nebo jiné plnění, anebo závazek. Druhý krok – po vzniku nároku nebo závazku vyplývá z odpovědnosti příkazce operací (posoudí soulad s předpisy), správce rozpočtu (zda nebyl překročen rozpočet) a hlavní účetní. Průběžná řídicí kontrola spočívá v průběžném sledování operací. Následná řídicí kontrola pak prověří vybrané operace.

Interní audit představuje nezávislou, objektivní, ujišťovací a konzultační činnost zaměřenou na přidávání hodnoty a zdokonalování procesů v dané organizaci. Pomáhá organizaci dosahovat svých cílů, identifikuje slabé stránky a rizika. Kontrolní a auditní postupy upravuje vyhláška MF č. 416/2004 Sb.

3 Úloha daní ve struktuře rozpočtu statutárního města Ostrava

Daně¹⁶ jsou bezpochyby nejdůležitější příjmovou položkou jak ústředního, tak územního rozpočtu. Díky získanému objemu finančních prostředků z daní, je schopno město zajistit veřejné statky a služby. Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od 1.1.2008 je uvedena v příloze 2.

Statutární město Ostrava je svou rozlohou (21 423,60 ha) a počtem obyvatel (314 467) třetím největším městem České republiky.¹⁷ Člení se na 23 městských obvodů, které mají vlastní samosprávu (viz tabulka č. 7).

Tabulka č. 7

Členění městských obvodů SMO

Městský obvod	počet obyvatel	rozloha v ha	počet zastupitelů
Hošťálkovice	1 573	529,50	9
Hrabová	3 805	921,00	15
Krásné pole	2 512	658,80	15
Lhotka	1 182	213,70	15
Mariánské Hory a Hulváky	13 101	735,30	15
Martinov	1 128	402,70	15
Michálkovice	3 151	289,20	15
Moravská Ostrava a Přívoz	42 033	1 324,40	35
Nová Bělá	1 732	717,60	15
Nová Ves	682	306,70	9
Ostrava - Jih	114 862	1 631,50	45
Petřkovice	2 990	390,40	15
Plesná	1 310	484,30	15
Polanka nad Odrou	4 755	1 725,00	15
Poruba	70 789	1 317,90	45
Proskovice	1 218	342,70	15
Pustkovec	1 256	107,20	15
Radvanice a Bartovice	6 747	1 666,00	21
Slezská Ostrava	21 475	4 174,30	35
Stará Bělá	3 760	1 393,50	15
Svinov	4 541	1 162,30	19
Třebovice	1 868	282,10	15
Vítkovice	7 997	647,50	15

¹⁶ Daň je povinná, zákonem uložená platba do veřejného rozpočtu, která je neúčelová, neekvivalentní a nenávratná, pravidelně se opakující.

¹⁷ Zdroj tabulky č. 2: Výroční zpráva SMO 2009.

Postavení a působnost města je dána zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem, které má pětadesát členů. Dalšími orgány města je rada města s jedenácti členy, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Město vykonává jak samostatnou, tak přenesenou správu. Plní tedy úkoly, které byly na ni státem přeneseny. Jedná se především o oblast zdravotnictví, školství, sociální péče, územního plánování, stavebního řádu, matričního a živnostenského úřadu atd. Městské obvody jsou spravovány zastupitelstvem příslušného městského obvodu a dalšími orgány jako je rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány, které si daný městský obvod zřídí. Postavení městských obvodů a města Ostravy upravuje obecně závazná vyhláška města Ostravy č. 11/2000, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků. Město Ostrava má postavení obce s rozšířenou působností pro města Klimkovice, Šenov, Vratimov, Čavisov, Dolní a Horní Lhota, Stará Ves nad Ondřejnicí, Zbyslavice, Olbramice, Vřesina, Václavovice a Velká Polom. Ty tvoří spolu s městem Ostrava jeden správní obvod.

3.1 Rozpočet města

Rozpočet města je tvořen rozpočtem města Ostravy a rozpočty 23 městských obvodů. Na každý rok je schvalován nejprve rozpočet města Ostravy, poté jsou postupně schvalovány rozpočty obvodů jejich zastupitelstvy. Rozpočet je upravován v rámci kalendářního roku prostřednictvím rozpočtových opatření. Je tvořen na jedné straně příjmy města, na straně druhé jeho výdaji.

Všechny následující příklady budou ilustrovány na skutečných výsledcích hospodaření SMO v roce 2009. Příklad takového rozpočtu je uveden v tabulce č. 8. Graf 1 ilustruje procentuální podíl jednotlivých příjmových položek na celkovém příjmu.

Tabulka č. 8

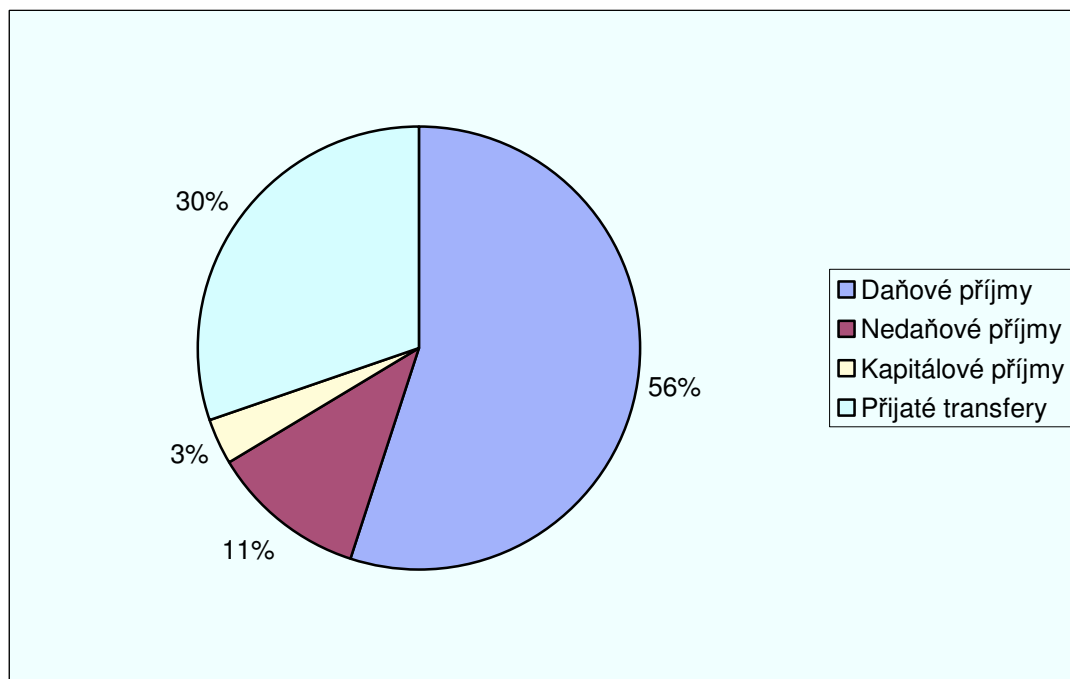
Rozpočet SMO za rok 2009 (v mil. Kč)

Druh	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Daňové příjmy	6 751,196	6 276,663	5 889,728
Nedaňové příjmy	950,512	1 078,106	1 224,932
Kapitálové příjmy	901,802	421,075	343,320
Přijaté transfery	1 343,724	3 272,613	3 252,751
Příjmy po konsolidaci¹⁸ celkem	9 947,234	11 048,457	10 710,731
Běžné výdaje	7 356,960	9 116,681	8 285,261
Kapitálové výdaje	3 158,553	3 074,481	2 864,289
Výdaje po konsolidaci¹⁹ celkem	10 524,513	12 191,162	11 149,550
Saldo příjmů a výdajů	-577,279	-1 142,705	-438,819
Financování	577,279	1 142,705	438,819

Zdroj: výroční zpráva SMO rok 2009

Graf 1

Podíl jednotlivých příjmových položek na celkovém příjmu SMO dle skutečnosti za rok 2009

Zdroj: data z tabulky č. 8 – vlastní zpracování

¹⁸ Po vyloučení vlastních převodů.

¹⁹ Po vyloučení vlastních převodů.

3.2 Daňové příjmy

Největší část příjmů plynoucí do rozpočtu obce jsou daňové příjmy. Patří do skupiny nenávratných vlastních příjmů. V rozpočtu obce se vyskytují pod třídou 1²⁰, což ilustruje tabulka č. 9. Jejich podíly v celkových daňových příjmech SMO v roce 2009 jsou znázorněny v grafu 2.

Tabulka č. 9

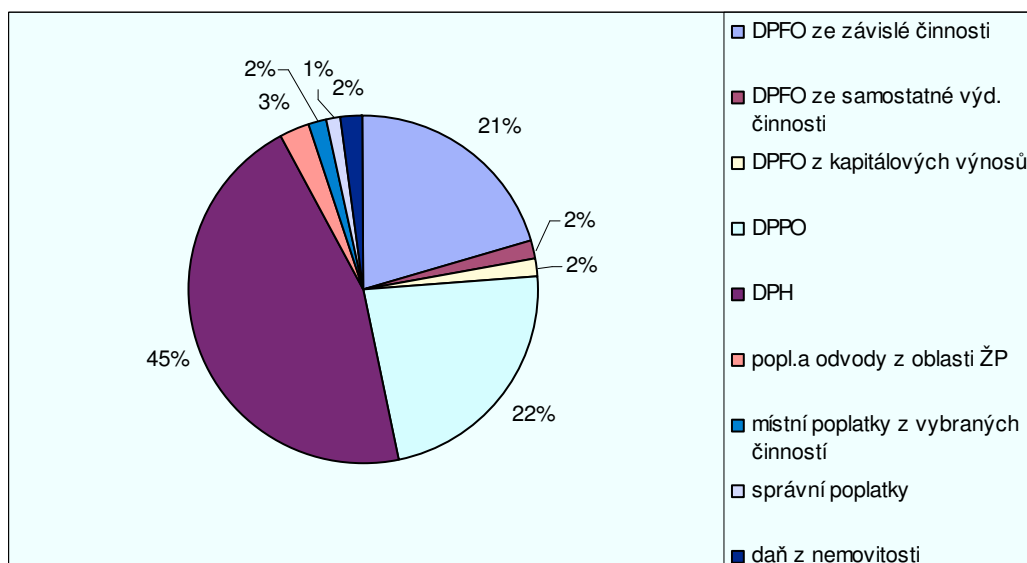
Přehled účtových tříd pro daňové příjmy

Položka	Název
1111	DPFO ze závislé činnosti
1112	DPFO ze samostatné výdělečné činnosti
1113	DPFO z kapitálových výnosů
1121	DPPO
1211	DPH
133x	Poplatky a odvody z oblasti ŽP
134x	místní poplatky z vybraných činností
1361	správní poplatky
1511	daň z nemovitosti

Zdroj: Výkaz Fin 2-12M rok 2009

Graf 2

Podíl jednotlivých daňových položek dle skutečnosti za rok 2009

Zdroj: data z tabulky č. 9 – vlastní zpracování

²⁰ SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008*, s. 15.

Daně tvořící příjmovou stranu rozpočtu obce lze také rozdělit na:

- 1) daně svěřené
- 2) daně sdílené
- 3) poplatky - místní
- správní

3.2.1 Svěřené daně

Typem svěřené daně plynoucí do rozpočtu města je daň z nemovitosti. Příjmem obce je 100 % výnosu. Daň z nemovitostí²¹ se dělí na :

- 1) daň z pozemků,
- 2) daň ze staveb.

Základem daně z pozemků je celková výměra pozemku nebo jeho cena. Sazba daně se pak odvíjí od kvality pozemku, lokality, kde se pozemek nachází a využití pozemku - například, zda se jedná o ornou půdu, či stavební pozemek, aj. Základem daně ze staveb je zastavěná plocha. Sazba daně závisí jednak na druhu stavby a na jejím využití.²² Obce nemohou v případě této daně ovlivnit výpočet základu daně, sazby, výběr a ani správu daně. Obec však může obecně závaznou vyhláškou změnit koeficient pro stanovení daně, a tím ovlivnit výslednou sazbu daně, a v konečné fázi příjem do rozpočtu obce. V rozpočtu města Ostravy představuje daň z nemovitostí položku 1511. V roce 2009 tvořil výnos daně z nemovitostí cca 1,77 % z celkových daňových příjmů. Z uvedeného lze tedy konstatovat, že výnos z této daně pro rozpočet města Ostravy je nepatrný s ohledem na ostatní daňové výnosy.

Dalším typem daně spadající do skupiny svěřených daní, je daň z příjmů právnických osob, kdy právnickou osobou je obec. V tomto případě obec pouze vykazuje daň formou daňového přiznání pro správce daně. Nikam ji však neodvádí, neboť zůstává v rozpočtu města. V rozpočtu města se vyskytuje pod položkou 1122.

---

²¹ Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí ve znění pozdějších předpisů.

²² http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchgleds/xs/dane_poplatky.html.

3.2.2 Sdílené daně

Obec získává podíl z těchto daní dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. Mezi sdílené daně patří:

- 1) daň z příjmů právnických osob – DPPO,
- 2) daň z příjmů fyzických osob – DPFO,
- 3) daň z přidané hodnoty – DPH.

Uvedený zákon stanoví kritéria pro rozdělení výnosů z daní. Obsahuje dvě části vztahující se k územním rozpočtům. Jednak stanoví výnos, který plyne celý do rozpočtu obce, pak spadá do skupiny tzv. svěřených daních (viz kap. 3.1.1), dále pak určuje procentní podíl z výběru daní do státního rozpočtu, který přerozděluje prostředky mezi rozpočet krajů a obcí a státní rozpočet.

Z DPPO, DPFO (vybíraná srážkou), DPH náleží:

- 1) 8,92 % krajům,
- 2) 21,40 % obcím,
- 3) 69,68 % do státního rozpočtu.

Celková částka, která se z těchto daní přerozděluje jednotlivým obcím, pak závisí na kritériu výměry katastrálního území obce, počtu obyvatel v dané obci a násobků postupných přechodů. V případě SMO závisí taktéž na výměře katastrálního území obce, počtu obyvatel a koeficientu uvedeném v tabulce č. 5.

Daň z příjmů fyzických osob

U DPFO ze závislé činnosti je to následující poměr:

- 1) 8,92 % krajům
- 2) 21,40 % obcím
- 3) 1,50 % obcím
- 4) 68,18 % SR

U této daně náleží obcím navíc 1,5 % z celostátního výnosu. Daňové příjmy jsou rozdělovány na základě podílu počtu zaměstnanců v obci k celkovému počtu zaměstnanců všech obcí v ČR – viz tabulka č. 5.

Dále tento zákon definuje jednotlivá kritéria přerozdělení pro konkrétní obce a kraje. V příloze k vyhlášce č. 245/2010, která má podobu tabulky, má každá obec uvedeno:

- 1) v jakém kraji a okrese se nachází,
- 2) kód základní územní jednotky,
- 3) počet obyvatel k 1.1.,
- 4) výměru katastrálního území,
- 5) koeficienty postupných přechodů (vyjma Ostravy, Prahy, Brna, Plzně),
- 6) procentní podíl obce na výnosu daní podle §4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní,
- 7) počet zaměstnanců k 1.12. předchozího roku,
- 8) procentní podíl obcí na výnosu daní podle §4 odst. 1 písm. i) zákona o rozpočtovém určení daní.

Tabulka č. 10

Přehled podílu na výnosu daní dle zákona o RUD vybraných měst

Město	Procentní podíl dle §4 odst. 1 písm. b) až f)	počet obyvatel	počet zaměstnanců	výměra katastrálního území	Procentní podíl dle §4 odst. 1 písm. i)
Ostrava	4,694395	306 006	170 235	21 422,0986	3,996870
Praha	31,642659	1 249 026	754 413	49 610,2250	17,712518
Brno	5,696426	371 399	248 063	23 019,7916	5,824158
Plzeň	2,607672	169 935	102 337	13 766,8875	2,402724

Zdroj: data vychází z vyhlášky č. 245/2010 – vlastní zpracování

Daň z příjmů právnických osob

DPPO je upravena zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem daně dle §18 jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Do základu daně se nezahrnují příjmy, které nejsou předmětem daně (§ 18) a příjmy od daně osvobozené (§ 19).

Sazba daně v roce 2009 činí 19 %. Výnos z této daně je zaznamenáván v rozpočtu SMO na položce 1121. V porovnání s jinými daněmi je výnos z této daně hned po DPH nejobtívnější a tudíž tvoří významnou položku příjmu rozpočtu obce. V roce 2009 se podílí na daňových příjmech cca 21,68 %.

Předmětem DPFO dle § 2 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů jsou:

- 1) příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6) – položka 1111,
- 2) příjmy z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti (§ 7) – položka 1112,
- 3) příjmy z kapitálového majetku (§ 8) – položka 1113,
- 4) příjmy z pronájmu (§ 9)- položka 1112,
- 5) ostatní příjmy (§ 10) – položka 1119 (v rozpočtu města se tato položka nevyskytuje).

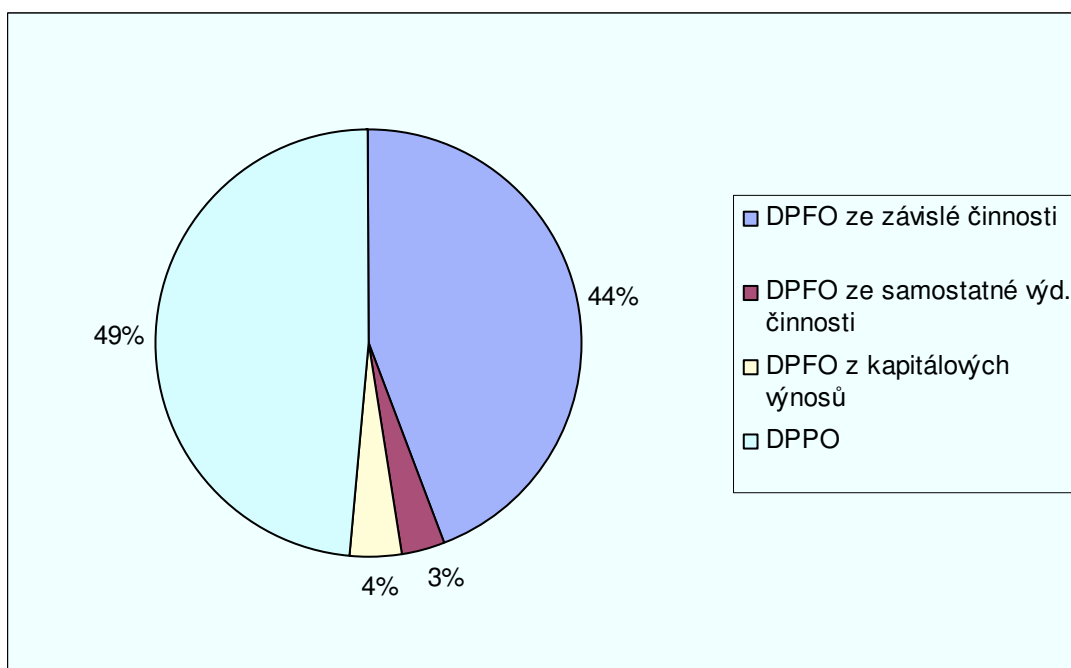
V § 3 zákona jsou uvedeny příjmy, které jsou od daně osvobozeny. V roce 2009 se ustálila sazba daně na 15 %. V rozpočtu města se DPFO v roce 2009 podílí na celkových daňových příjmech cca 22,94 %. Z toho DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků 19,7 %, DPFO z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti 1,5 % a DPFO z kapitálového majetku 1,74 % (viz graf č. 3). Lze konstatovat, že největší podíl na příjmech v rozpočtu města, co se týče DPFO mají příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků. Zahrnuje daň odvedenou plátcem – zaměstnavatelem za vlastní zaměstnance.²³

---

²³ SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008*, s. 16.

Graf č. 3

Podíl jednotlivých položek daní z příjmů, zisku a kapitálových výnosů (třída 11)

Zdroj: data z přílohy č. 1 – vlastní zpracování

Dañ z přidané hodnoty

DPH patří do skupiny nepřímých daní, na rozdíl od předešlé DPPO, DPFO a daně z nemovitostí, které se řadí do daní přímých. DPH je upraven zákonem č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů – dále jen zákon o DPH. Platí ji zejména koneční spotřebitelé či podnikatelské subjekty, nemající nárok na odpočet daně.²⁴ Předmětem daně dle § 2 je dodání zboží, poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňované ekonomické činnosti s místem plnění v tuzemsku.

V roce 2009 jsou platné dvě sazby daně z přidané hodnoty:

- 1) sazba snížená 9 %,
- 2) sazba základní 19 %

²⁴ <http://www.firemnifinance.cz/dane-a-ucetnictvi/informace/dan-z-pridane-hodnoty/predmet-a-platce/>

V příloze č. 1 k zákonu o DPH je uveden seznam zboží podléhající snížené sazbě daně. V příloze č. 2 k zákonu o DPH je uveden seznam služeb podléhajících snížené sazbě daně. Základem daně dle § 36 je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění.²⁵ V § 51 jsou uvedena plnění osvobozená od daně. V rozpočtu SMO je DPH zaznamenávána v položce 1211. Magistrát města Ostravy včetně městských obvodů se stalo plátcem DPH od 1. dubna 2009. V roce 2009 se podílela tato daň na celkových daňových příjmech cca 43,6 %. Lze konstatovat, že pro rozpočet SMO je tato daň velice významná, neboť tvoří největší procento z celkových daňových příjmů.

3.2.3 Poplatky

Právní úprava řešící místní poplatky je řešena dvěma stěžejními zákony, a to zákonem č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění dalších předpisů. Tento zákon upravuje mimo jiné právní vztahy mezi obcí a poplatníky. Dále řeší problematiku sankcí, případy prominutí či snížení poplatku. Dalším stěžejním zákonem je zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto zákona se obce řídí při správě místních poplatků.

Místní poplatky

Je důležité podotknout, že místní poplatky jsou fakultativní, to znamená, že je na rozhodnutí v obci, zda některý z poplatků uplatní či nikoliv. Pravidla pro výběr místních poplatků stanovuje zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou. Kde například stanoví konkrétní sazbu poplatku, ohlašovací povinnosti ke vzniku, zániku poplatkové povinnosti, splatnost, případné úlevy, osvobození od poplatku. Obec může uplatnit až 9 druhů místních poplatků, což ilustruje následující tabulka č. 11.

---

²⁵ http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/dane_poplatky_690.html/papp/cds_konzultant/24addb22:12f35ef4178:-34ba?init=n&url=235/2004 Sb. § 18*0&date=-2

Tabulka č. 11

Přehled místních poplatků SMO

číslo	druh poplatku	Položka v rozpočtu města	Obecně závazná vyhláška č.
1	za psa	1341	12/2010
2	za lázeňský nebo rekreační pobyt	není	není
3	za užívání veřejného prostranství	1343	13/2010
4	ze vstupného	1344	6/2006
5	z ubytovací kapacity	není	není
6	za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	1346	2/1994
7	za provozovaný výherní hrací přístroj	1347	15/2010
8	za provoz, shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	1337	14/2010
9	za zhodnocení stavebního pozemku s možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	není	není

Zdroj: Výkaz Fin 2-12M - vlastní zpracování

Největší příjem z místních poplatků za rok 2009 byl poplatek za komunální odpad, je třeba ovšem uvést skutečnost, že nedoplatek na tomto místním poplatku činil v roce 2009 cca 98,6 mil. Kč. Tento poplatek se podílel na celkových daňových příjmech cca 2,39 %. Ostatní místní poplatky měli zanedbatelný podíl na celkových daňových příjmech města, jak je patrné z tabulky č. 12.

Tabulka č. 12

Přehled příjmů z jednotlivých místních poplatků za rok 2009 (v mil. Kč)

Položka	částka
1341	11,762
1343	18,728
1344	1,976
1346	0,005
1347	37,623
1337	140,711
1349	0,147

Zdroj: Výkaz Fin 2-12M - vlastní zpracování

Správní poplatky

Dalším druhem poplatku v rozpočtu města jsou správní poplatky. Ty jsou vybírány při výkonu přenesené působnosti a sledují se na položce 1361. Například na tuto položku je zařazen poplatek za vydání rybářského lístku, paměťové karty, aj. V roce 2009 činil příjem z tohoto poplatku 94 804,62 tis. Kč, což činilo 1,6 % z celkových daňových příjmů města.

Poplatky spojené s životním prostředím

Poplatky spojené s životním prostředím náleží rovněž do daňových příjmů města. Patří sem např. poplatek za znečištění ovzduší (položka 1332), poplatek za odnětí pozemků plnění funkcí lesa (položka 1335), poplatek za ukládání odpadu (položka 1333)²⁶. Tyto poplatky se podílejí na příjmech rozpočtu města velmi malým procentem.

3.3 Nedaňové příjmy

Menší objem příjmů v celkových příjmech tvoří nedaňové příjmy. Obec má v oblasti výběru daleko větší pravomoce než u příjmů daňových. Ty vznikají z vlastní činnosti obce nebo jiných subjektů ve prospěch obce. Některé druhy těchto nedaňových příjmů vyskytující se v rozpočtu SMO (rok 2009) viz tabulka č. 13.

Tabulka č. 13

Přehled vybraných nedaňových příjmů SMO v roce 2009 (v mil. Kč)

Položka	Název	částka
211x	příjmy z vlastní činnosti	80,451
212x	odvody přebytků org. s přím. vztahem	13,330
213x	příjmy z pronájmu majetku	691,385
2141	příjmy z úroků	94,135
221x	přijaté sankční platby	24,163
2229	ostatní přijaté vratky transferů	43,326
232x	ostatní nedaňové příjmy	146,962
24xx	přijaté splátky půjčených úvěrů	66,719

Zdroj: Výkaz Fin 2-12M rok 2009 – vlastní zpracování

²⁶ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*, s. 79.

Z tabulky je zřejmé, že největší podíl na celkových nedaňových příjmech města mají bezesporu příjmy z pronájmu majetku, které činí cca 56,44 %.

3.4 Kapitálové příjmy

Dalším typem příjmů jsou kapitálové příjmy. Zahrnují příjmy z prodeje či pronájmu dlouhodobého majetku, z prodeje cenných papírů, z majetkových podílů apod. Výše tohoto druhu příjmů závisí na tom, jaký majetek město vlastní a v jaké kvalitě. Nejvýznamnějším majetkem je půda. Stále častěji dochází k tomu, že město poskytne půdu a infrastrukturu, soukromý partner hradí stavební náklady a správu. Obce pak zpravidla získávají příjmy z pronájmu. Jedná se o projekty PPP (Public Private Partnership). Tyto projekty jsou založeny na partnerství soukromého a veřejného sektoru. SMO se zapojilo do nadnárodního projektu „ACT4PPP“ - Transnational Action for Public Private Partnership. Jedná se o rozvojovou zónu Hrušov, která má charakter „sociálního brownfieldu“.²⁷ Cílem je regenerace brownfieldu Hrušov. Kapitálové příjmy v rozpočtu SMO tvoří cca 3,2 % v celkových příjmech – viz tabulka č. 8.

3.5 Přijaté transfery

Posledním typem příjmů jsou přijaté dotace (transfery²⁸). Jsou obcím poskytovány jednak na financování běžných, pravidelně se opakujících potřeb jako **běžné dotace**, jednak na financování jednorázových, dlouhodobých potřeb jako **kapitálové (investiční) dotace**. Dotace je možné rozdělit na nárokové dotace, které obec dostává při splnění stanovených kritérií automaticky a na nenárokové dotace, o které obec musí požádat. Tyto dotace lze získat ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtu kraje či z fondů EU.

---

²⁷ Plocha, která byla v minulosti využívána pro průmyslovou, zemědělskou, stavební nebo jinou činnost, což snižuje její atraktivitu pro její budoucí využití.

²⁸ Dle ČÚS 703, bod 3.1 písm. a) transfer = dotace, granty, příspěvek, subvence, dávky, nenávratné finanční výpomoci, podpory či peněžní dary.

V roce 2009 byly přiděleny do rozpočtu SMO například tyto transfery:

- 1) neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy SR (položka 4111),
- 2) neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci SDV (4112),
- 3) ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR (položka 4116), patří zde například transfery přijaté od ministerstev, od úřadů práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti,
- 4) neinvestiční přijaté transfery od obcí (položka 4121), od krajů (4122),
- 5) investiční přijaté transfery ze státních fondů – ŽP, rozvoje bydlení, kultury, dopravní infrastruktury aj. (4213),
- 6) ostatní investiční přijaté transfery se SR (4216),
- 7) investiční přijaté transfery z VPS (4211),
- 8) investiční přijaté transfery od obcí (4221).

Největší objem dotací představují neinvestiční přijaté transfery ze SR, tvoří cca 31,12 % z celkového objemu přijatých dotací. Investiční transfery přijaté ze SR tzn. z ministerstev zemědělství, školství, ŽP, aj. se podílí na celkových přijatých transferech cca 14,48 % - viz tabulka č. 14.

Tabulka č. 14

Přehled přijatých dotací dle položek za rok 2009 (v mil. Kč)

Položka	částka
4111	79,683
4112	247,609
4116	1 014,844
4121	792,989
4122	22,977
4211	6,000
4213	7,373
4216	471,009
4221	494,345

Zdroj: Výkaz Fin 2-12M - vlastní z pracování

Některé účelové transfery jsou přeposílány městským obvodům, například na plavecký výcvik žáků ZŠ, na hrobová místa. Z dotací ze SR jsou posílány příspěvky na výkon státní správy, příspěvky školám odvíjející se od počtu žáků, aj. Neúčelové transfery jsou přerozdělovány například dle počtu obyvatel v daném obvodě, dle rozlohy obvodů, rozlohy veřejné zeleně, rozlohy komunikací.

3.6 Výdaje

Výdaje územních samospráv jsou do značné míry ovlivňovány příjmovou stránkou rozpočtů těchto samospráv.

Výdaje podle *ekonomického hlediska* se člení na:

- 1) běžné,
- 2) kapitálové.

Běžné výdaje jsou výdaje na běžné potřeby pravidelně se opakující. Do běžných výdajů se řadí například platy zaměstnanců včetně odvodů, nákup materiálu, energií, služeb, ale také sociální dávky, transfery zřízeným příspěvkovým organizacím²⁹, obchodním společnostem.

Kapitálové výdaje představují zejména výdaje na realizaci staveb, zpravidla přesahující jeden rozpočtový rok, nákupy akcií a majetkových podílů, dále investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím a jiným subjektům.

Dle hlediska rozpočtové skladby se člení dále podrobněji běžné a kapitálové výdaje. Pro územní samosprávy je závazné druhové členění výdajů. Ty třídí výdaje na běžné výdaje, vyskytující se v rozpočtu po třídou 5 a kapitálové výdaje vyskytující se pod třídou 6.³⁰

Dalším hlediskem pro členění výdajů je *hledisko rozpočtového plánování*. To dělí výdaje na plánovatelé a neplánované. Plánovatelé jsou výdaje se běžně

---

²⁹ Počet příspěvkových organizací zřízených městem vč. městských obvodů je v roce 2009 149.

³⁰ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*, s. 213.

opakující a většinou mají mandatorní charakter. Neplánované výdaje jsou výdaje nahodilé. Lze jen obtížně předvídat vznik takovýchto výdajů. Může jít například o výdaje v souvislosti s živelnými pohromami, výdaje za porušení rozpočtové kázně, aj.

Podle infrastruktury se výdaje³¹ člení na výdaje na ekonomickou a sociální infrastrukturu. V případě výdajů na ekonomickou infrastrukturu se jedná o výdaje jak běžné, tak kapitálové určené pro výrobní účely. Příkladem mohou být například výdaje na údržbu veřejných komunikací, veřejné zeleně, veřejného osvětlení aj. Výdaje na sociální infrastrukturu zahrnují rovněž běžné i kapitálové výdaje na vzdělání a péči o zdraví, výdaje na provoz sociálních zařízení. Například dětské domovy, domovy důchodců, charity, aj.

V roce 2009 se běžné výdaje podíly na celkových výdajích cca 74 % (viz tabulka č. 15). Největší výdaje z rozpočtu města byly neinvestiční transfery podnikatelským subjektům sledované na položce 521x. Z běžných výdajů tvoří cca 16%. Jedná se např. o transfery v oblasti kultury, sportu a volnočasových aktivit. Druhou významnou položkou jsou rovněž transfery sledované na položce 533x. Zde jsou zachyceny neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím. Například školským právníckým osobám, veřejným výzkumných institucím, veřejným neziskovým ústavním zdravotnickým zařízením, aj. Tyto transfery se podílí na běžných výdajích cca 15,4 %.

Tabulka č. 15

Výdaje za rok 2009 v rozpočtu SMO (v mil. Kč)

Druh	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Běžné výdaje	7 356,960	9 116,681	8 285,261
Kapitálové výdaje	3 158,553	3 074,481	2 864,289
Výdaje celkem	10 524,513	12 191,162	11 149,550

Zdroj: Výroční zpráva SMO rok 2009

³¹ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*, s. 214.

Kapitálové výdaje v roce 2009 tvořily cca 26 % z celkových výdajů města – viz tabulka č. 10. Nejobjemnější kapitálový výdaj je na položce 6121: budovy, haly a stavby. Zde se účtují například nákup, ale také technické zhodnocení staveb. Na celkových kapitálových výdajích se tato položka podílí cca 63,48 %. Druhým nejobjemnějším kapitálovým výdajem jsou investiční transfery obcím – položka 6341. Tvoří 17,26 % z celkových kapitálových výdajů. Za největší investici lze považovat pokračující výstavbu průmyslové zóny Ostrava – Mošnov a hradní terasu Slezskoostravského hradu.

3.7 Saldo

SMO hospodařila se záporným saldem – viz tabulka č. 8. Schodek, který vznikne mezi příjmy a výdaji kryjí tzv. financující položky jako například dlouhodobé úvěry, termínované vklady, nákupy cenných papírů. Například prostřednictvím úvěru EIB ve výši 500 000 tis. Kč na projekty spolufinancované z EU.

4 Vliv daňových změn na hospodaření statutárního města Ostrava

Pro potřeby této diplomové práce bude srovnáván podíl daňových příjmů k celkovým příjmům rozpočtu obce za roky 2005-2009. Ve sledovaném období došlo k několika změnám v daňových zákonech, které se zcela jistě podepsaly na výši příjmů města.

Za nejvýznamnější změnu lze považovat novelu zákona č. 243/2000 Sb., o RUD, která nabyla účinnosti od 1.1.2008. Tato novela měla mimo jiné snížit velký rozdíl v koeficientech velikostních kategorií mezi největšími a nejmenšími obcemi a vyrovnat velké rozdíly. Bylo také rozšířeno platné základní kritérium o nové kritéria, a to o celkovou výměru obce s váhou 3 %, prostého počtu obyvatel obce s váhou rovněž 3 %, stávající kritérium bylo specifikováno – počet obyvatel obce upravený koeficienty velikostních kategorií obcí – váha 94 %.³²

I v dalších zákonech došlo k řadě změnám. Například v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů – viz níže. Beze změn za sledované období nezůstali ani majetkové daně. Od 1. 1. 2008 byla schválena novela zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. Tato novela zavedla násobící koeficienty dle počtu obyvatel dané obce.

Srovnání vývoje bude ilustrováno na vybraných účtových třídách a na jejich podílu na daňových a celkových příjmech rozpočtu města Ostravy za jednotlivé roky. Uváděná data jsou skutečnými výsledky rozpočtu statutárního města Ostravy vždy ke konci účetního období a jsou uváděny v milionech korun českých. Všechna data vychází z finančních výkazů FIN 2-12M pro sledované období. Tyto výkazy vykazují hodnocení pro plnění rozpočtu ÚSC. Jsou povinně, měsíčně zasílány Ministerstvu financí prostřednictvím CSÚIS³³, následně publikovány a zpřístupněny v subsystému ARIS. Uvedená data jsou souhrnně uvedena v příloze 1.

---

³² PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů*, s. 140.

³³ Centrální systém účetních informací státu.

4.1 Vývoj daňových příjmů

Celkové daňové příjmy (účtová třída 1) se na příjmech statutárního města Ostravy podílejí v průměru asi 57 %. Jejich vývoj je zaznamenán v tabulce č. 16.

Tabulka č. 16

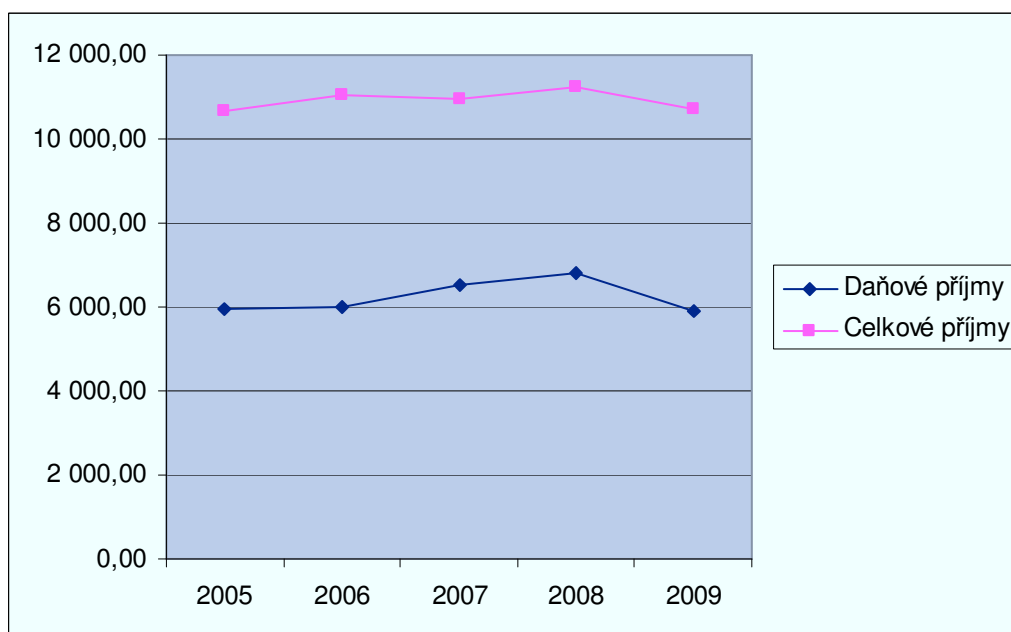
Vývoj celkových příjmů a daňových příjmů statutárního města Ostrava v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové příjmy	5 938,60	5 988,46	6 524,02	6 813,55	5 889,73
Celkové příjmy	10 673,32	11 045,77	10 962,10	11 241,43	10 710,73
Podíl daňových příjmů na celkových příjmech	55,64 %	54,21 %	59,51 %	60,61 %	54,99 %

Zdroj: Výkazy Fin 2-12M 2005-2009 – vlastní zpracování

Graf 4

Vývoj celkových příjmů a daňových příjmů statutárního města Ostrava v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

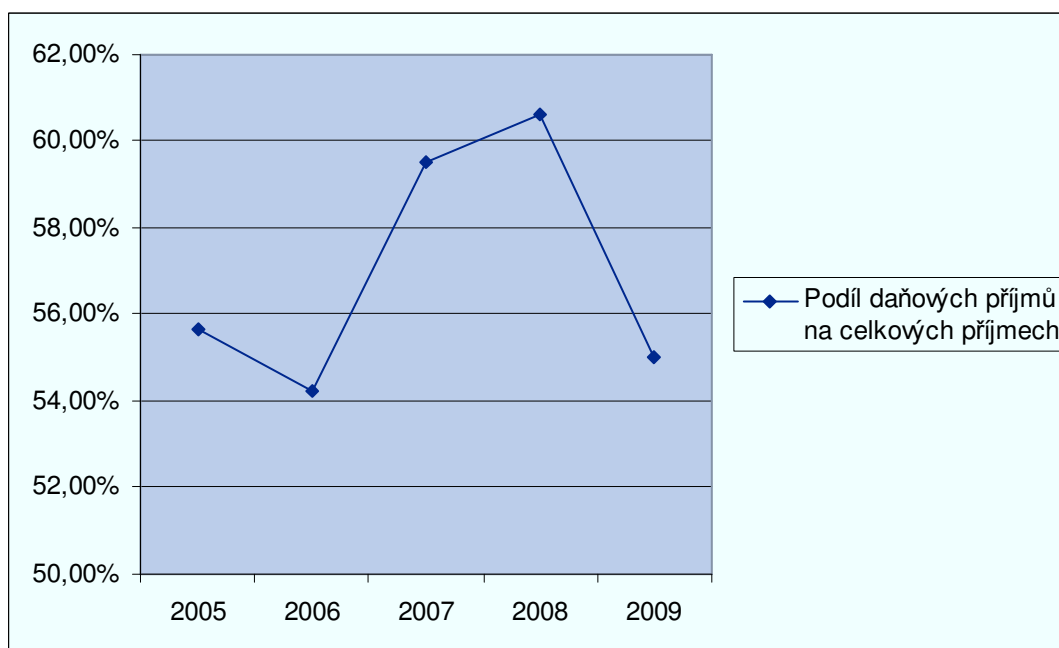

Zdroj: data z tabulky č. 16 – vlastní zpracování

Z tabulky č. 16 a z grafu č. 4 je patrné, že ačkoliv celkové příjmy mají tendenci k sinusoidnímu průběhu (se skoky +372 mil., -83 mil., +279 mil., -530 mil.), daňové příjmy rostly do roku 2008 rovnoměrně bez velkých výkyvů, ale v roce 2009 již poklesly o téměř 1 mld. Kč. K 1. 1. 2008 došlo ke změně zákona o RUD, kdy do obecních rozpočtů plynulo více peněz ze sdílených daní (DPPO, DPFO). Před rokem 2008 do rozpočtu obcí plynulo 20,59 %, od roku 2008 je to 21,4 %. Pokles daňových příjmů v roce 2009 můžeme přičítat celosvětové finanční krizi, která se zcela jistě podepsala jak na firmy, tak na obce v Moravskoslezském kraji.

Graf 5

Podíl daňových příjmů na celkových příjmech statutárního města Ostrava v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

Zdroj: data z tabulky č. 16 – vlastní zpracování

Jiný pohled pak nabízí graf č. 5, ve kterém se ukazuje, že podíl daňových příjmů na celkových příjmech nevykazuje stejný vývoj. Zatímco mezi lety 2005 a 2006 poklesl o 1,5 %, tak v následujícím období vzrostl o 4,3 %. V dalších dvou

letech byl podíl daňových na celkových příjmech nejvyšší za sledované období – okolo 60 %, v roce 2009 opět tento podíl poklesl na 55 %. Z uvedených dat vyplývá, že daňové příjmy nekopírují vývoj celkových příjmů. Proto podílové ukazatele vztažené na jednotlivé účtové třídy budou uplatňovány i pro další analýzy.

4.1.1 Vývoj sdílených daní

V této kapitole jsou rozebrány změny dotýkající se sdílených daní – tedy DPPO, DPFO a DPH.

Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů

Tabulka č. 17

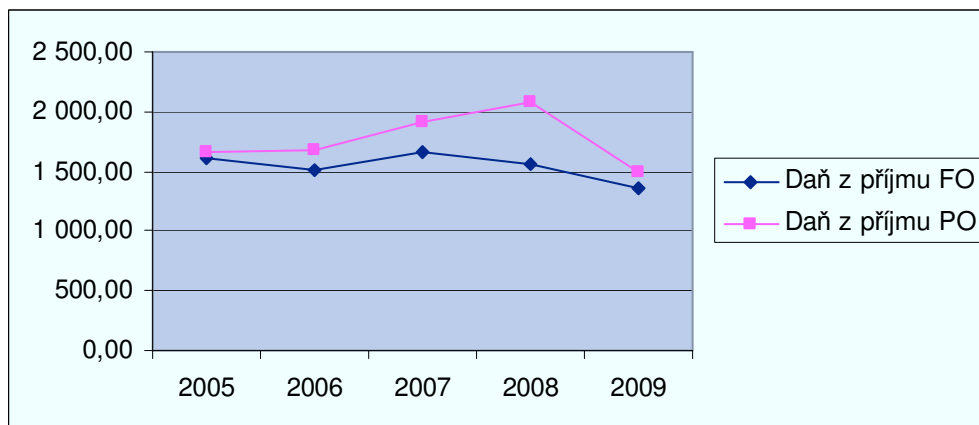
Vývoj daní z příjmů FO, PO a daňových příjmů města Ostravy v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
Daň z příjmu FO	1 613,10	1 512,69	1 659,58	1 556,91	1 351,30
Daň z příjmu PO	1 655,15	1 683,98	1 915,78	2 077,77	1 492,58

Zdroj: Výkazy Fin 2-12M 2005-2009 – vlastní zpracování

Graf č. 6

Vývoj daní z příjmů FO a PO v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

Zdroj: data z tabulky č. 17 – vlastní zpracování

Tabulka č. 18

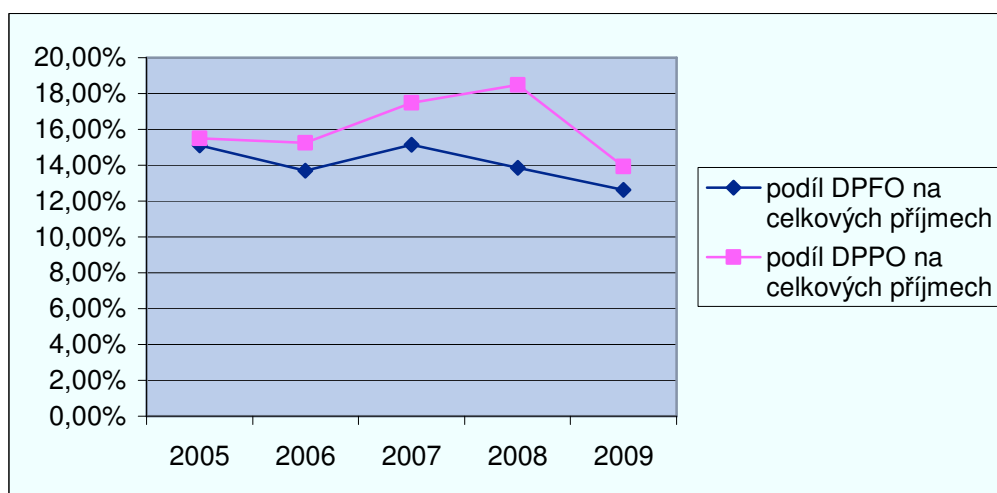
Podíl daně z příjmu FO a PO na celkových příjmech v letech 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
podíl daní z příjmu FO na celkových příjmech	15,11%	13,69%	15,14%	13,85%	12,62%
podíl daní z příjmu PO na celkových příjmech	15,51%	15,25%	17,48%	18,48%	13,94%

Zdroj: Výkazy Fin 2-12 M - vlastní zpracování

Graf 7

Podíl daně z příjmu FO a PO na celkových příjmech v letech 2005-2009

Zdroj: data z tabulky č. 18 – vlastní zpracování

Z uvedených dat lze zjistit, že DPPO jsou dlouhodobě větší příjmovou složkou města (v průměru cca 16 %) než tytéž daně u FO (14 %). Zatímco výnosy z daní z příjmu fyzických osob začaly klesat už v roce 2008, (což mohlo být způsobeno zavedením institutu společného zdanění manželů a tím vést ke snížení výběru daní,) příjem získávaný od PO poklesl až v roce 2009. V obou případech až na minimum za sledované období. Stejný vývoj je možné vysledovat i v poměrných ukazatelích vůči celkovým obecním příjmům. Tabulka č. 19 uvádí změny daňových sazeb v obou případech ve sledovaném období.

Popsaný trend lze pravděpodobně přičíst celosvětové hospodářské krizi, která právě na přelomu let 2008 a 2009 vrcholila. Z uvedených dat je možné také odvodit, že snižování sazby DPPO vedlo až do roku 2008 k vyššímu výběru daní; tato příznivá tendence byla pak narušena krizí.

Tabulka č. 19

Vývoj daňových sazeb u DPPO a DPFO v letech 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
DPPO	26 %	24 %	24 %	21 %	20 %
DPFO	15 - 32 %	12 - 32 %	12 - 32 %	15 %	15 %

Zdroj: vlastní zpracování

Daně ze zboží služeb v tuzemsku

Položka Daně ze zboží a služeb v tuzemsku je v rozpočtu SMO reprezentována jen DPH. Ve sledovaném období došlo v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty k řadě změn. Zejména došlo ke zvýšení sazeb, byly také upraveny přílohy, kde se přesunuly jednotlivé druhy zboží a služeb do jiných daňových sazeb, dále byl také snížen obrat z 2 mil. na 1 mil. Kč pro osoby povinné k registraci k dani.

Vývoj DPH ve sledovaných letech se odehrával v následujících intencích: od roku 2005 do 2007 byla snižena sazba daně 5 % a základní sazba daně 19 %, 2008-2009 vzrostla snižena sazba daně z 5 na 9 %. Od roku 2010 pak jsou sazby DPH 10 % snižena a 20 % základní. V současnosti (duben 2011) je v návrhu vlády stanoveno zvýšení základní sazby DPH z 10 % na 14 % a to od roku 2012. Od roku 2013 pak má dojít ke sjednocení sazby na 17,5 %. To by pro obecní rozpočty (ale i státní a krajské) znamenalo nárůst příjmů do jejich rozpočtů.

Z tabulky č. 20 je patrné, že u příjmů z DPH je tendence podobná jako u DPPO – pozvolné stoupání až do roku 2008. Největší nárůst je zaznamenán právě v roce 2008, kdy byla zvýšena základní sazba z 5 % na 9 %. V roce 2009 již nastává pokles i přes to, že sazby DPH jsou větší než v předchozích letech. Můžeme se domnívat, že tento pokles je způsoben celosvětovou finanční krizí, která způsobila

omezení nakupování, investování a tím i menší objem vybraných finančních prostředků.

Tabulka č. 20

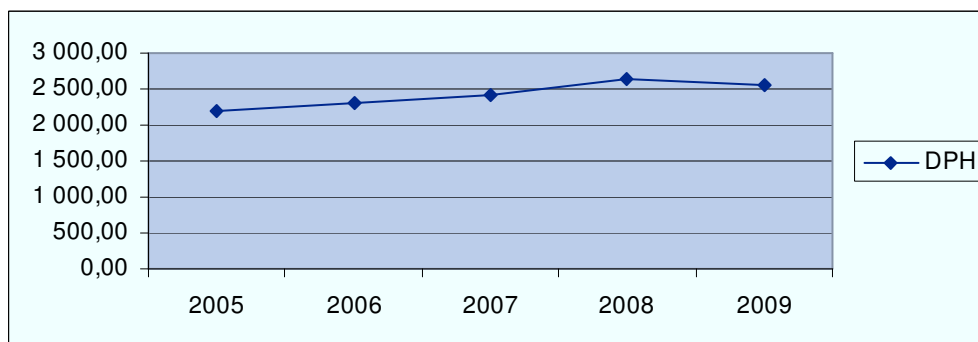
Vývoj příjmu z DPH v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
DPH	2 191,42	2 308,81	2 428,45	2 634,43	2 567,99
Celkové příjmy	10 673,32	11 045,77	10 962,10	11 241,43	10 710,73

Zdroj: Výkazy Fin 2-12M – vlastní zpracování

Graf 7

Vývoj příjmu z DPH v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

Zdroj: data z tabulky č. 20 – vlastní zpracování

Pokud při analýze uplatníme hledisko poměru k celkovým příjmům města, tak z tabulky vyplývá neustále rostoucí trend této daně z 20,53 % v roce 2005 na 23,98 % v roce 2009.

Tabulka č. 21

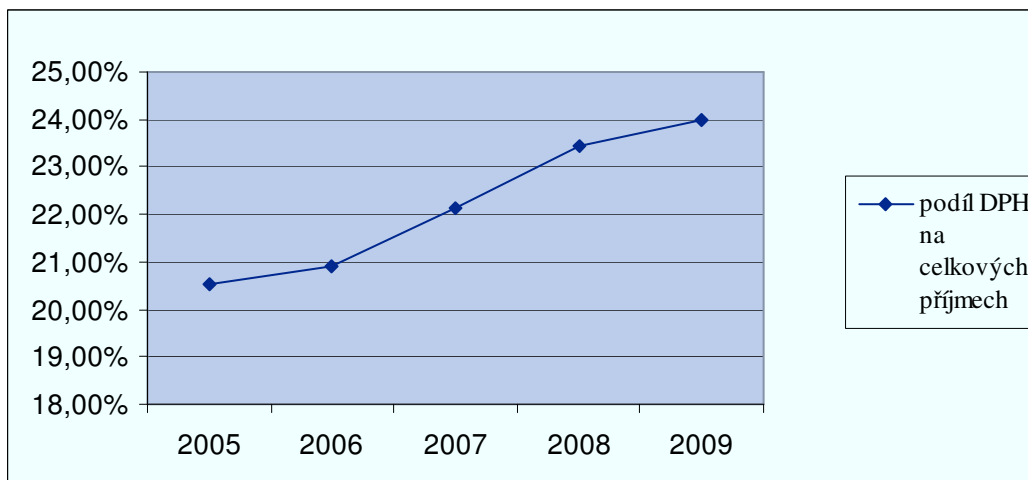
Podíl DPH na celkových příjmech v letech 2005-2009

	2005	2006	2007	2008	2009
podíl DPH na celkových příjmech	20,53 %	20,90 %	22,15 %	23,44 %	23,98 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8

Podíl DPH na celkových příjmech v letech 2005-2009

Zdroj: data z tabulky č. 21 – vlastní zpracování

4.1.2 Poplatky

Položka daně a poplatky z vybraných činností a služeb je tvořena čtyřmi základními položkami – viz tabulka č. 22. Největší položkou jsou poplatky a odvody v oblasti životního prostředí.

Tabulka č. 22

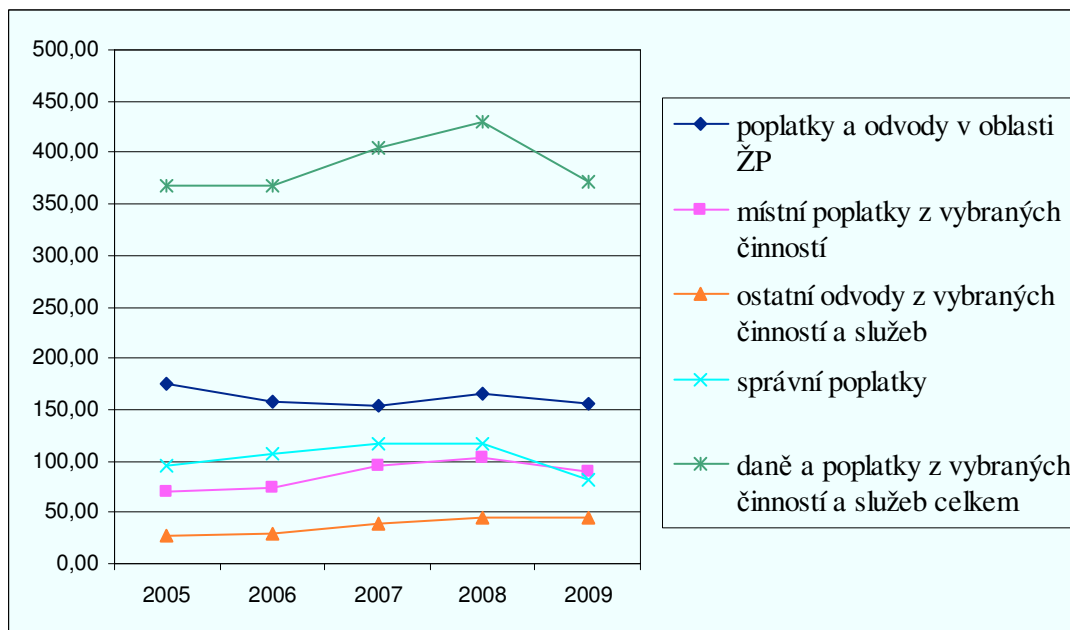
Vývoj příjmů z daní a poplatků z vybraných činností a služeb v letech 2005-2009 (v mil. Kč)

	2005	2006	2007	2008	2009
poplatky a odvody v oblasti ŽP	174,50	158,18	153,66	165,60	155,11
místní poplatky z vybraných činností	70,24	74,00	96,10	102,57	90,41
ostatní odvody z vybraných činností a služeb	27,31	29,11	38,43	44,81	44,20
správní poplatky	94,80	106,17	117,05	116,74	82,58
daně a poplatky z vybraných činností a služeb celkem	366,85	367,46	405,24	429,72	372,29

Zdroj: Výkazy Fin 2-12M 2005-2009 – vlastní zpracování

Graf č. 9

**Vývoj příjmů z daní a poplatků z vybraných činností a služeb
v letech 2005-2009 (v mil. Kč)**

Zdroj: data z tabulky č. 22 – vlastní zpracování

Z grafu č. 9 je patrné, že největší položkou v účtové třídě 13 jsou poplatky a odvody v oblasti životního prostředí, které až na výkyv v roce 2008 mají sestupnou tendenci. Oproti tomu výběr místních poplatků neustále stoupá.

V tabulce č. 23 a grafu č. 10 je znázorněn podíl daní a poplatků z vybraných činností a služeb na celkových příjmech SMO. V průměru tvoří 3,55 % celkových příjmů rozpočtu. Jejich vývoj je podobný jako v předchozích případech. Po poklesu v roce 2006 se jejich výběr zvyšuje, až na rok 2009, kdy došlo k prudkému poklesu o 0,34 %.

Tabulka č. 23

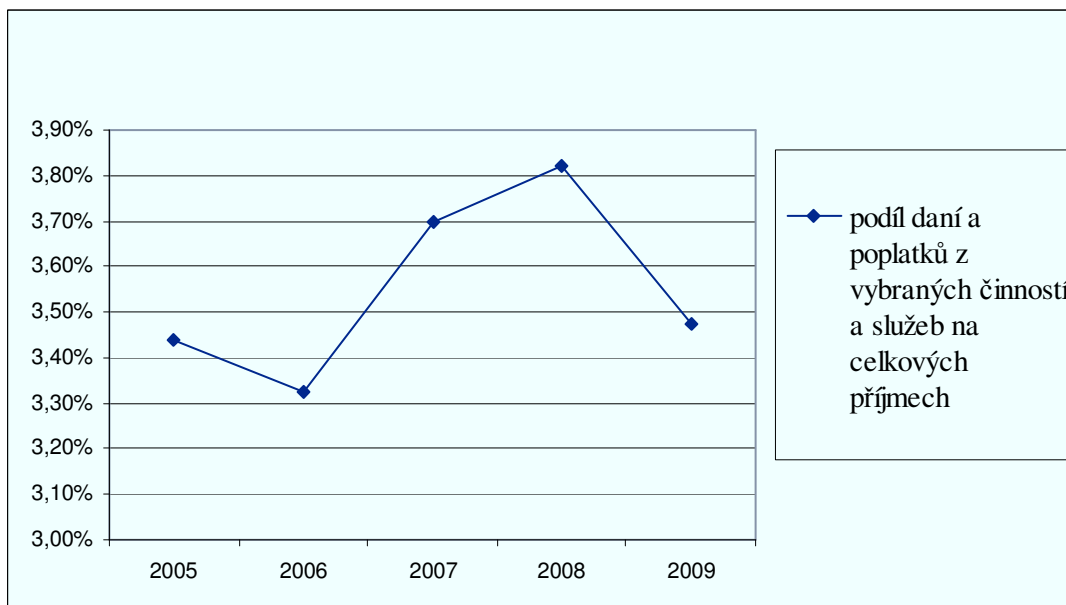
**Podíl daní a poplatků z vybraných činností a služeb na celkových příjmech
v letech 2005-2009**

	2005	2006	2007	2008	2009
podíl daní a poplatků z vybraných činností a služeb na celkových příjmech	3,44 %	3,33 %	3,70 %	3,82 %	3,48 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 10

**Podíl daní a poplatků z vybraných činností a služeb na celkových příjmech
v letech 2005-2009**

Zdroj: data z tabulky č. 23 – vlastní zpracování

4.1.3 Vývoj svěřených daní

Do skupiny svěřených daní lze v rozpočtu SMO nalézt majetkovou daň. Podíl z příjmu z majetkových daní tvoří v průměru 1,02 %. Majetkovou daň tvoří daň z nemovitosti. I když v letech 2005 – 2007 její výběr stoupá, tak v roce 2008 se její podíl na celkových příjmech snížil.

Tabulka č. 24

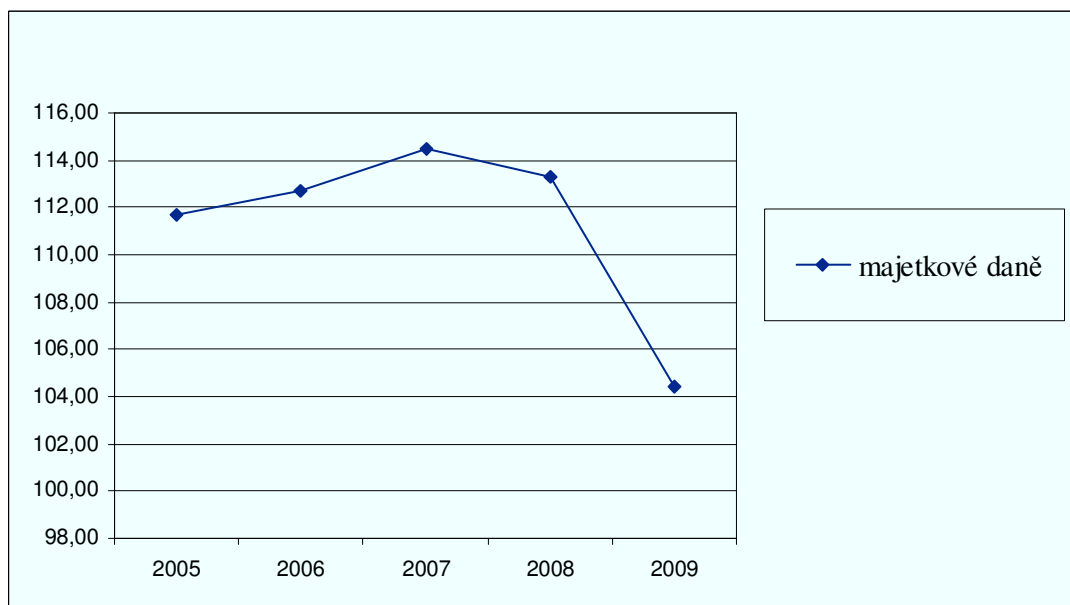
Vývoj příjmů z majetkových daní v letech 2005-2009 (v mil. Kč) a jejich podíl na celkových příjmech

	2005	2006	2007	2008	2009
majetkové daně	111,66	112,68	114,46	113,32	104,42
celkové příjmy	10 673,32	11 045,77	10 962,10	11 241,43	10 710,73
	2005	2006	2007	2008	2009
podíl majetkových daní na celkových příjmech	1,05 %	1,02 %	1,04 %	1,01 %	0,97 %

Zdroj: Výkazy FIN 2-12M 2005-2009 – vlastní zpracování

Graf 11

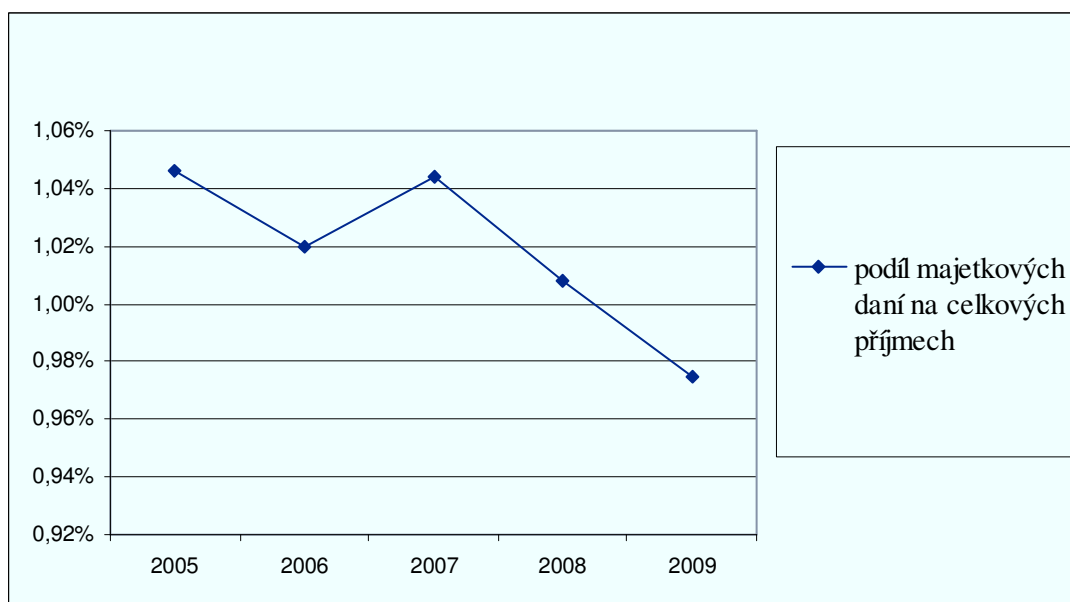
Vývoj příjmu z majetkových daní a jejich podíl na celkových příjmech

Zdroj: data z tabulky č. 24 – vlastní zpracování

Graf 12

Podíl příjmu z majetkových daní na celkových příjmech v letech 2005-2009

Zdroj: data vychází z tabulky č. 24 – vlastní zpracování

4.2 Shrnutí kapitoly

Vývoj jednotlivých položek příjmové strany rozpočtu Statutárního města Ostravy je popsán v předchozí kapitole. Ve všech sledovaných oblastech došlo k poklesu výběru daní a poplatků. Z uvedeného lze odvodit, že se tak stalo v důsledku světové finanční krize, protože z výsledků předcházejících období je patrné, že vlivy změn daňových sazeb příliš celkový rozpočet neovlivnily, a že systém odvodu daní a poplatků do obecního rozpočtu vykazoval pozitivní trend. V důsledku krize však začaly podniky propouštět, zkrátil se pracovní týden a podniky aplikovaly snížení mzdy na 60 % u zaměstnanců, jejichž zaměstnavatel musel přistoupit k omezení výroby ve svých podle § 209 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Tím se snížily příjmy zaměstnanců, a s tím souvisí i pokles odvodů do státního a přeneseně tedy i do obecního rozpočtu.

V roce 2009 se snížil podíl všech sledovaných daní na celkových příjmech SMO.

5 Závěr

Daně mají ve fungování lidské společnosti dlouhou historii. Jsou také současnou všednodenní realitou každého z nás. Dříve plynuly do pokladnice vládců, dnes jdou do státního rozpočtu, odkud jsou přerozdělovány dále. Daně jsou neoblíbeným institutem, ale jen málo lidí, kteří je platí, také vnímá, že v určitých službách veřejného charakteru se vracejí zpět k běžným občanům – v dopravní obslužnosti, ve zdravotnictví, školství, sociálních službách, kultuře, sportu apod.

V této diplomové práci jsem se snažila analyzovat systém daňových příjmů statutárního města Ostravy. Za relevantní období jsem zvolila rozmezí let 2005 až 2009, protože v tomto časovém rozmezí se událo několik významných změn v oblasti daňových sazeb: několik změn v DPPO a DPFO, změna sazeb DPH aj.

Také došlo ke změně zákona o RUD, který je klíčovým k přerozdělení finančních prostředků z rozpočtu státního k rozpočtům obecním a krajským. Novela tohoto zákona měla snížit rozdíly v koeficientech velikostních kategorií mezi největšími a nejmenšími obcemi a také přinést do menších obcí více financí.

V současné době (duben 2011) Ministerstvo financí pověřilo pracovní skupinu, která se zabývá návrhem nového zákona o rozpočtovém určení daní. Ten by měl být vyhlášen v roce 2012, nejpozději v roce 2013. V návrhu tohoto zákona by statutární město Ostrava a další dvě statutární města - Plzeň a Brno, přišly o zvláštní postavení. Nově by bylo na SMO pohlíženo jako na ostatní statutární města. Tímto krokem by rozpočet města Ostravy přišel při přerozdělování prostředků ze státního rozpočtu o část finančních prostředků. Postavení města Prahy by se v uvedeném zákoně nezměnilo.

Všechny změny uváděné v analytické části této diplomové práce měly vliv také na daňové příjmy statutárního města Ostravy. V textu jsou nastíněny možnosti působení těchto reforem na jednotlivé rozpočtové položky. Avšak nejcharakterističtější a nejviditelnější tendencí rozpočtu Statutárního města Ostravy za sledované období let 2005 - 2009 je pokles všech daňových příjmů v roce 2009. Jde o zřejmé ovlivnění probíhající celosvětovou finanční krizí, která měla za

následek nemalé propouštění nejen u malých živnostníků, ale také ve velkých podnicích, nucené krácení pracovní doby, nucené odstávky z důvodu nedostatku pracovních zakázek apod. Všechny tyto události měly patrnou odezvu i v rozpočtu SMO, o němž pojednává tato diplomová práce.

Seznam použitých pramenů a literatury

- [1] ČERVENKA, M. *Soustava veřejných rozpočtů*. 1. vyd. Praha: Juristi, 2009. 205 s. ISBN 978-80-87212-11-0.
- [2] DVOŘÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 343 s. ISBN 978-80-7400-075-1
- [3] HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2008. 230 s. ISBN 978-80-248-1854-2
- [4] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
- [5] SCHNEIDEROVÁ, I. *Rozpočtová skladba v roce 2008: rozpočtový proces a správce rozpočtu: návody, vzory, praktická řešení*. 1. vyd. Rožďalovice: REVOS-L, 2008. 291 s. ISBN 978-80-903160-7-2
- [6] TETŘEVOVÁ, L. *Veřejný a podnikatelský sektor*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0
- [7] VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ L. *Daňový systém ČR 2010*. 10. aktualiz. vyd. Praha: VOX, 2010. 355 s. ISBN 978-80-86324-86-9.
- [8] Výroční zprávy Statutárního města Ostravy z let 2005-2009

Seznam použitých právních předpisů:

- [9] Zákon č. 218/2000Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů
- [10] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení) ve znění pozdějších předpisů
- [11] Obecně závazná vyhláška města Ostravy č. 11/2000, Statut města Ostravy, ve znění pozdějších změn a doplňků
- [12] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
- [13] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů
- [14] Vyhláška č. 245/2010
- [15] Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- [16] Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- [17] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

- [18] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Seznam použitých internetových odkazů:

- [19] *Historie města Ostravy*. [online]. [cit. 2011-03-15]. URL: <http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostrava/op/edit/ostrava/o-meste/historie-mesta-ostravy>

Seznam zkratek

a.s.	akciová společnost
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
FO	fyzická osoba
MF	Ministerstvo financí
NATO	Severoatlantická aliance
OSN	Organizace spojených národů
PO	právnická osoba
PPP	Public Private Partnership - partnerství soukromého a veřejného sektoru
RUD	rozpočtové určení daní
SMO	Statutární město Ostrava
SR	státní rozpočet
ÚSC	územní samosprávný celek
ZŠ	základní škola
ŽP	životní prostředí

Seznam tabulek

- Tabulka č. 1 **Počet členů zastupitelstva a varianty pro volbu rady obce**
- Tabulka č. 2 **Schéma rozpočtové soustavy**
- Tabulka č. 3 **Druhové třídění rozpočtové skladby – položky**
- Tabulka č. 4 **Odvětvové třídění – paragrafy**
- Tabulka č. 5 **Konsolidační třídění – záznamové jednotky**
- Tabulka č. 6 **Druhy veřejnoprávní kontroly**
- Tabulka č. 7 **Členění městských obvodů SMO**
- Tabulka č. 8 **Rozpočet SMO za rok 2009**
- Tabulka č. 9 **Přehled účtových tříd pro daňové příjmy**
- Tabulka č. 10 **Přehled podílu na výnosů daní dle zákona o RUD vybraných měst**
- Tabulka č. 11 **Přehled místních poplatků SMO**
- Tabulka č. 12 **Přehled příjmů z jednotlivých místních poplatků za rok 2009**
- Tabulka č. 13 **Přehled vybraných nedaňových příjmů SMO v roce 2009**
- Tabulka č. 14 **Přehled přijatých dotací dle položek za rok 2009**
- Tabulka č. 15 **Výdaje za rok 2009 v rozpočtu SMO**
- Tabulka č.16 **Vývoj celkových příjmů a daňových příjmů statutárního města Ostrava v letech 2005-2009**
- Tabulka č.17 **Vývoj daní z příjmu FO, PO a daňových příjmů města Ostravy v letech 2005-2009**
- Tabulka č.18 **Podíl daně z příjmu FO a PO na celkových příjmech v letech 2005 - 2009**
- Tabulka č. 19 **Vývoj daňových sazeb u DPPO a DPFO v letech 2005-2009**
- Tabulka č. 20 **Vývoj příjmu z DPH v letech 2005-2009**
- Tabulka č. 21 **Podíl DPH na celkových příjmech v letech 2005-2009**
- Tabulka č.22 **Vývoj příjmu z daní a poplatků z vybraných činností a služeb v letech 2005-2009**
- Tabulka č. 23 **Podíl daní a poplatků z vybraných činností a služeb na celkových příjmech v letech 2005-2009**
- Tabulka č. 24 **Vývoj příjmu z majetkových daní v letech 2005-2009 a jejich podíl na celkových příjmech**

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;

- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);

- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27.4.2011

.....
Gabriela Laňková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Rovniny 1916/162

748 01 Hlučín

Seznam příloh

- Příloha 1   **Struktura rozpočtových příjmů statutárního města Ostravy
v letech 2005-2009**
- Příloha 2   **Schéma rozdělení rozpočtového určení daní od 1.1.2008**